

Lærervejledning til Mosaik

Dansk for begyndere

Af Nanna Ebbesen og Fanny Slotorub

ALFABETA

Lærervejledning til Mosaik

Dansk for begyndere

Af Nanna Ebbesen og Fanny Slotorub

ALFABETA

Nanna Ebbesen og Fanny Slotorub
Lærervejledning til Mosaik 1
Dansk for begyndere

© Alfabet, 2003
2. udgave, 2. oplag, 2007

Forlagsredaktion: Helle Lehrmann Madsen
Design og sats: Marianne Dunker
Tryk: Publizon A/S

ISBN: 978-87-636-0192-4
Printed in Denmark 2007

www.alfabetaforlag.dk

Symbolforklaring

Bånd- eller cd-opgave

Internetopgave

Udtaleopgave

Kopiering

Indhold

Materialets pædagogiske ide og metode	5
Bogens opbygning og indhold	6
De fire færdigheder	9
Tale	9
Lytte	10
Læse	10
Skrive	11
Aktivitetstyper	12
Brainstorm, kategorisering, matching og odd-one-out	12
Puslespil og informationskløft	12
Interview og holdundersøgelse	12
Dictogloss	12
Ordbogsopgaver	13
Anvendelse af brugstekster	13
Internetopgaver	13
Supplerende aktiviteter	13
Kommentarer og forslag til de enkelte opgaver	14
Kapitel 1 Du og de andre	14
Forslag til supplerende aktiviteter til kapitel 1	24
Kapitel 2 Du og din hverdag	26
Forslag til supplerende aktiviteter til kapitel 2	34
Kapitel 3 Familie og bolig	35
Forslag til supplerende aktiviteter til kapitel 3	40
Kopiark til kursisterne	41
Test 1	44
Test 2	53
Test 3	61
Kopiark til overhead	77

Materialets pædagogiske ide og metode

Mosaik er det første taskbaserede undervisningsmateriale til begynderundervisningen i dansk som andetsprog for voksne.

Mosaik 1 er en grundbog beregnet til de første 2-3 måneders undervisning på Danskuddannelse 2 og Danskuddannelse 3.

Det overordnede mål med *Mosaik* er, at kursisterne opbygger grundlæggende mundtlige såvel som skriftlige færdigheder samtidig med, at de udvikler så bred en kommunikativ kompetence som muligt.

Herudover har materialet det formål, at styrke kursisternes sociokulturelle kompetence, der gradvist kommer til at indbefatte viden om og indsigt i samfundsmæssige og kulturelle forhold i Danmark.

Vi har forsøgt at lave et undervisningsmateriale, som lever op til de krav og målsætninger, der stilles i undervisningsvejledningerne inden for området. Derfor lægger *Mosaik* op til en undervisning, der planlægges tematisk i forløb med kommunikative opgaver, de såkaldte *tasks*, som en ramme for en kommunikativt orienteret undervisning.

Materialets rolle er at skabe en ramme for ægte kommunikation i situationen ud fra den antagelse, at sprogtilegnelse er socialt motiveret og udvikles gennem brug.

Mosaik er udformet sådan, at det allerede fra første lektion giver kursisterne mulighed for at indgå i meningsfuld kommunikation og for at bruge sproget aktivt i interaktion med andre og dermed udvikle deres sprog gennem hypotesedannelse og -afprøvning.

Kursisterne bliver sat i situationer, hvor de bliver nødt til at snakke sammen parvis eller i små grupper, fordi de skal løse en opgave og nå frem til et resultat. De skal spørge hinanden om noget med det formål, at få nogle informationer de skal bruge, dvs. at der opstår et reelt kommunikativt behov. Dette behov gør kommunikationen meningsfuld og autentisk, for når vi kommunikerer i virkelighedens verden (men langt fra altid i klasseværelset!), gør vi det altid med et formål.

Kursisterne sættes altså i situationer, som rummer de væsentligste elementer, der karakteriserer ægte kommunikation: parterne spørger hinanden, fordi de ikke kender svaret og er interesseret i/har behov for at få et svar. Afsenderen taler af en grund, ligesom modtageren har en god grund til at lytte og stille forståelsesafklarende spørgsmål.

Ved at blive udsat for at skulle forstå og fortolke hvad andre siger, og ved selv at skulle formulere et forståeligt indhold, opnår kursisterne en meget høj grad af motivation og de bedste betingelser for at lære et nyt sprog.

Mange af bogens aktiviteter fremmer således aktiv og kreativ anvendelse af sproget, og der trænes mange komponenter i den kommunikative kompetence, som det ellers kan være svært at få i spil i undervisningen på autentisk vis.

Men aktiviteter, der bidrager til at fremme den kreative sprogbrug, fører ikke nødvendigvis til en videreudvikling af sproget, som derfor kan risikere at blive flydende forkert. Det er også nødvendigt, at kursisternes opmærksomhed rettes mod sprogets form gennem aktiviteter, der søger at bevidstgøre kursisterne om sprogets struktur. Derfor veksles der i *Mosaik* mellem en lang række forskellige aktivitetstyper: nogle bidrager til at fremme den kreative sprogbrug, nogle fremmer den nødvendige automatisering, mens andre giver mulighed for at arbejde med sofistisering af sproget, så kursisterne opnår et så flydende, korrekt og nuanceret sprog som muligt.

Bogens opbygning og indhold

Bogen består af tre kapitler med hver sit tema: *Du og de andre*, *Du og din hverdag* og *Familie og bolig*, dvs. gængse hverdagsemner, som er af personlig interesse og almen relevans for kursister på begynderniveau.

Temaerne vægter det personlige og konkrete og sætter kursisterne i centrum ved at tage udgangspunkt i deres egne erfaringer og forhåndsviden ud fra devisen, at i jo højere grad kursisters medbragte personlige ressourcer inddrages i undervisningen, desto bedre og hurtigere vil sprogtilegnelsen forløbe.

I kapitel 1 *Du og de andre* bygges sproget op om selve holdet, og kursisterne arbejder så varieret som muligt med emnet præsentation. De får introduceret alfabetet og tallene og får langsomt opbygget et elementært ordforråd, hvor de kan stille og svare på spørgsmål om navn og stavemåde, alder, telefonnummer, hjemland, nationalitet og sprog.

I kapitel 2 *Du og din hverdag* arbejder kursisterne med dagens gang og daglige gøremål, så de i enkel form kan fortælle om egne og andres gøremål i løbet af en dag. De får et støt voksende ordforråd, der også indbefatter klokken, tidsudtryk, ugedagene, månedernes navne, årstidene, ordenstal og årstal.

Kursisterne lærer desuden at finde konkret information i brugstekster som tv-programmer, sygesikringsbevis, kalendere samt grafer og tabeller.

IKT (Informations- og kommunikationsteknologi) inddrages i undervisningen, og kursisterne arbejder med konkret informationssøgning på nettet, idet de skal undersøge antallet af indbyggere i deres hjemlande.

Igen bygges sproget først og fremmest op om holdet og kursisterne selv (egne gøremål, tid i Danmark, fødselsdag m.m.). Men samtidig foregår der i forbindelse med emnearbejdet en løbende kulturudveksling med tværkulturelle sammenligninger, debat og begyndende indsigt i danske kultur- og samfundsforhold.

I kapitel 3 *Familie og bolig* tilegner kursisterne sig et ordforråd, der gør dem i stand til at spørge til andres og fortælle om egne familie- og boligforhold (civilstand, eventuelle børn, familierelationer, bopæl, boligform m.v.), samtidig med at de opnår begyndende indsigt i danske familie- og boligforhold.

Her præsenteres kursisterne for lidt længere læsetekster og laver opgaver, der tilskynder til tværkulturelle sammenligninger med udgangspunkt i bl.a. grafer og diagrammer (kvinders fødealder (før og nu), danskernes husstandsstørrelse og forskellige boligformer).

Også her arbejder kursisterne med konkret informationssøgning på nettet, hvor de skal søge oplysninger om antal børn pr. kvinde i deres hjemlande og sammenligne med Danmark.

Derudover øver de læsning og udfyldning af blanketter med personlige data (flytteblanket, bestilling af et boligmagasin m.m.).

Hvert kapitel og dermed temaforløb består af følgende overordnede faser:

- a) en **før-fase**, som både er en indholdsmæssig og en sproglig forberedelsesfase. Her introduceres kursisterne til emnet, og deres forhåndsviden aktiveres gennem aktiviteter som fx *brainstorming*, der har til formål at mobilisere kursisters interesse og vidensmæssige og sproglige ressourcer som en forberedelse til de forestående hovedtasks. Samtidig

introduceres nye relevante ord og udtryk gennem en række forskellige førtasks som fx *matching* og diverse kategoriseringsøvelser (se under aktivitetstyper).

I førfasen får kursisterne mulighed for at arbejde med ordforråd, både med at indlære nye ord og med at automatisere velkendte udtryk, så de huskes og bliver tilgængelige i den konkrete mundtlige kommunikation.

I begyndelsen forekommer længere førfaser, dels fordi kursisterne har behov for meget input for at opbygge et relevant ordforråd, dels fordi det vil være nødvendigt med en del introduktion til de nye, måske helt ukendte opgavetyper.

- b) en **under-fase**, hvor emnet behandles på forskellig vis i en eller flere hovedtasks, dvs. lidt større opgaver, der skal løses enten parvis eller i grupper. Her træder læreren i baggrunden, men står til rådighed som sproglig konsulent. Når opgaven er løst, fremlægger kursisterne deres resultater for holdet. Der er altid en hensigt med fremlæggelsen, så kursisterne ved, hvad de skal bruge hinandens informationer til, og de er tvunget til at lytte til hinanden.

Denne fase er kortere i begyndelsen af bogen, fordi fremlæggelsesfasen er begrænset. Men i takt med at der stilles større og større krav til selvstændig sproglig produktion, kommer der gradvist mere fokus på planlægning og fremlæggelse, og dermed bliver hovedtaskene mere omfattende.

- c) en **efter-fase**, hvor stoffet repeteres og bearbejdes. Denne fase efterfølges af en ny før-, under- og efterfase og så fremdeles.

- d) en **sprogfokusfase**, der afslutter hvert kapitel med et specifikt sprogfokus. Her får kursisterne mulighed for eksplicit at undersøge sproget i en relevant kontekst og for at systematisere deres viden om og udvide deres forståelse for sprogets struktur.

I kapitel 1 sættes der specifikt fokus på de *personlige pronominer*, i kapitel 2 arbejdes der med *ledstilling* og *konstruktion af spørgsmål*, mens der i kapitel 3 er fokuseret sproglig opmærksomhed på *verber*.

Hensigten er at sætte fokus på specifikke sproglige træk gennem aktiviteter, der søger at bevidstgøre kursisten om sprogets struktur på baggrund af det indhold, der arbejdes med. I denne fase arbejdes med korrekthed, og kursisterne får mulighed for at analysere og reflektere over sproget som en naturlig følge af indholdsarbejdet.

Sprogfokusfasen består af en analysefase og en øvelsesfase. I analysefasen arbejdes der induktivt, idet kursisterne identificerer og undersøger specifikke sproglige træk for selv at udlede reglen. I øvelsesfasen zoomes der ind på samme sproglige træk i form af en række sproglige øvelser.

Opgaverne søger at udfordre kursisterne sprogligt og få dem til at tænke kreativt og analysere, ikke blot repetere, automatisere og producere udvalgte dele af sproget.

- e) **Evaluering og test**: Efter hvert kapitel evaluerer lærer og kursist i fællesskab forløbet, og der sættes overordnet fokus på læreprocessen. Her udvikler kursisten de første dansk-sproglige forudsætninger for at kunne indgå i dialog om, hvad det er, han eller hun har lært.

Kursisten udfylder først et *evalueringsskema*, dvs. et enkelt udformet spørgeskema som skal skærpe opmærksomheden på, hvordan han eller hun oplevede de forskellige aktiviteter, vurdering af egen indsats samt vurdering af egen sproglig kompetence (sprogferdighed, standpunkt, progression, særlige vanskeligheder forbundet med at udføre

opgaverne). Kursisten inddrages således i en vurdering af, hvilke ressourcer vedkommende har og får samtidig mulighed for at give feedback på udbyttet af undervisningen. Som led i den løbende interne evaluering afsluttes hvert kapitel med *en test*, som har fokus på bestemte dele af sprogfærdigheden.

Testen er en måde at repetere stoffet på og kan sammen med evalueringsskemaet være velegnet som udgangspunkt for en samtale med den enkelte kursist om vedkommendes progression.

Evalueringen giver læreren adgang til at komme i dialog med den enkelte kursist om vedkommendes intersprog og progression, stærke og svage sider, emne- og arbejdsmæssige præferencer m.v.

En sådan løbende dialog mellem lærer og kursist tjener et væsentligt pædagogisk formål. Undervisningen kan bedre indrettes efter kursisternes behov, og feedback kan udgøre grundlag for en diagnosticering af særlige vanskeligheder. Desuden virker en synliggørelse af progression motiverende for kursisten.

De fire færdigheder

Der er i Mosaik lagt stor vægt på at tilgodese alle fire færdigheder, og næsten alle aktivitetstyper involverer såvel tale-, lytte-, læse- som skriveaktiviteter.

Tale

Samtalen er grundlæggende for sprogtiltagelsen og spiller en vigtig rolle i næsten alle opgaver. En meget stor del af opgaverne er baseret på pararbejde, der er en optimal arbejdsform i begynderundervisningen. Kursisterne får tid til at tale, og for mange er det meget lettere at eksperimentere med sproget to og to end i plenum. Samtidig er der basis for at kursisterne, efterhånden som de arbejder sammen med forskellige partnere, lærer hinanden godt at kende på holdet. En fri og åben omgangsform på holdet er med til at skabe den nødvendige trykthed. Efterhånden som kursisterne bliver fortrolige med pararbejdet og lærer at samarbejde, bliver der bedre grobund for også at arbejde i grupper.

I takt med at evnen til at indgå i en samtale på dansk udvikles, bliver kursisterne i højere grad i stand til at kunne udtrykke sig sammenhængende i lidt længere tid. I hovedtaskene er der fokus på sammenhængende mundtlig fremstilling i fremlæggelsesfasen, når kursisterne refererer par- eller gruppearbejdet for holdet.

Ud over det mundtlige sprog, kursisterne præsenteres for gennem Mosaik, skal der selvfølgelig også arbejdes med det sprog, der knytter sig til klassesituationen. Det kan fx være „at hilse“, „at bede om noget“, „at undskylde“ eller „at sige god weekend“. Den slags udtryk findes ikke i materialet, fordi de opstår naturligt i undervisningssituationen og ofte vil virke kunstige i et undervisningsmateriale.

Sproghjælp

Det kræver et vist beredskab at kunne være med i en samtale, man skal fx have noget automatiseret sprog til rådighed, dvs. udtryk, som man umiddelbart kan bruge.

Der er derfor i forbindelse med de enkelte opgaver hjælp at hente i form af *sproghjælp*, dvs. bokse med udtryk, som kursisterne har brug for. Det er relativt enkelt sprog, der findes i *sproghjælpen*, og der lægges op til et grundigt arbejde med udtrykkene med henblik på at automatisere dem inden tasken udføres (med lukket bog).

Hensigten med *sproghjælpen* er at skabe gode rammer for automatisering, så sproget løbende bliver mere og mere flydende. Sproget i *sproghjælpen* skulle gerne fungere som såkaldte „sprogige øer“, kursisterne kan hvile på og bruge som udgangspunkt for en friere kommunikation. Dermed bliver der frigivet opmærksomhed til *hvad* kursisterne skal kommunikere frem for *hvordan*.

Det er en pointe at *sproghjælpen* kun er en hjælp; det er ikke meningen at den skal være styrende for kommunikationen. Især i starten har kursisterne brug for noget input og nogle automatiserede udtryk at holde sig til, men de skal sideløbende opmuntres til at udtrykke sig frit, og efterhånden som de får mere sprog, bliver kommunikationen mere fri.

Udtale

Det er vigtigt at have fokus på udtalen fra starten, fordi udtalen kan være hæmmende for kommunikationens gennemførelse, og fordi gode udtalevaner skal etableres tidligt.

Det er hensigten, at der skal fokuseres på udtalen hver gang, der arbejdes med sproget i *sproghjælpen*. Arbejdet med udtalen bliver her særdeles relevant, fordi kursisterne skal bruge

sproget umiddelbart efter i fri kommunikation, og derved øges sandsynligheden for, at kursisterne rent faktisk fastholder den korrekte udtale, når tasken udføres.

Ud over det udtalearbejde, der knytter sig til arbejdet med sproget i *sproghjælpen*, er der også deciderede udtaleopgaver. Disse opgaver fungerer samtidig som en repetition af det ordforråd, der er blevet arbejdet med i de foregående opgaver, og introducerer aldrig nyt ordforråd.

I udtalearbejdet tages overordnede udtaletemaer op i relation til det stof, der er arbejdet med. Vokalerne præsenteres, og der er fokus på systematisk tryk, bl.a. tryk på *ikke*, *enhedstryk* som i „vasker op“ og „køber ind“ og tryk på personnavne. Her lægges der op til, at kursisterne selv ud fra en række eksempler udleder trykreglen. Der er desuden opgaver, hvor kursisterne selv skal lytte og sætte systematiske tryk eller tryk i enkeltord, fx månederne.

Andre gennemgående udtaletemaer er: assimilation, udtale af endelsen *-er* og enkeltlyden *r* som erfaringsmæssigt volder problemer.

Endelig lægges der op til grundigt arbejde med udtale af alfabetet, talord, klokken, måneder og ordenstal.

Hvis man har mulighed for det, kan man med fordel supplere med udtaleundervisning i sproglaboratorium, hvor der bl.a. kan arbejdes med individuelle udtaleproblemer.

Vi har valgt at bruge en meget tillempet form for lydskrift (som står i lydskriftklammer [ ] !) når vi mener, det kan være en hjælp for kursisterne i udtalearbejdet. Det drejer sig specielt om alfabetet, talord, måneder og ordenstal, hvor alle ord er lydskrevet. Der er ikke tale om en autoriseret lydskrift, for det mener vi er for svært for kursisterne at kapere. Vi har taget udgangspunkt i alfabetet og bruger kun lydskriftsymboler fra Dania, når det efter vores mening er højst nødvendigt. Fx bruges lydskriftsymbolet [ɔ] ikke kun om fuldvokalen (fx verbalendelsen *-er*), men også i stedet for halvvokalisk *r* for at operere med et lydssymbol mindre (fx 14: [fjɔɔdn]).

Lytte

Lytning er en vigtig forudsætning for at kunne indgå i mundtlig kommunikation, og forskellige lyttestrategier trænes i materialet.

I selve lytteøvelserne stilles kursisterne altid en opgave før der lyttes, så de lytter med et specifikt formål. Lytningen er indholds-fokuseret, og kursisterne skal altid lytte flere gange, hver gang med et nyt formål. Her trænes kursisterne dels i at lytte ekstensivt og danne sig et overblik over, hvad der overhovedet tales om, dels i at lytte intensivt, men selektivt, fx ved at skulle identificere bestemte ord og angive hvor mange gange disse forekommer eller for at få fat i en bestemt information.

Der forekommer også en del lytning i forbindelse med løsning af visse opgavetyper, hvor resultatet er indtalt på bånd, og kursisterne selv skal lytte efter om opgaven er løst korrekt.

Lytning trænes også i *dictogloss*, hvor kursisterne skriver stikord, mens de lytter og primært skal have fat i indholdet.

Desuden er der masser af lyttearbejde i den mundtlige kommunikation under løsningen af alle slags opgaver og i høj grad i fremlæggelsen af opgaverne, hvor der også er et præcist formål med at lytte, fordi de informationer, der fremlægges, skal bruges til noget. Aktiv lytning er således konstant en del af undervisningen og er medvirkende til at skabe en aktiv kursistrolle.

Læse

Der arbejdes med mange forskellige læseteknikker i *Mosaik*: skanning, skimming, punkt-læsning, ekstensiv læsning og intensiv læsning.

I begyndelsen er det korte dialoger, der læses som sprogligt input, men i takt med at kursisterne tilegner sig mere sprog, afløses dialogerne af længere læsetekster, bl.a. informerende tekster om Danmark og danskere.

Der er løbende fokus på forskellige læsestrategier i forbindelse med opgaver, hvor kursisterne skal finde konkret information i brugstekster (fx tabeller/grafar, blanketter og fjernsynsprogrammer).

Instruktionerne i *Mosaik* er skrevet i et så enkelt sprog som muligt, og mange af instruktionerne gentages hver gang, den samme opgavetype forekommer, så kursisterne har mulighed for at blive fortrolige med dem. Ideen er, at kursisterne efterhånden skal lære selv at følge instruktionerne og løse opgaverne mere og mere selvstændigt. I starten må læreren formidle instruktionerne, men det er en pointe gradvist at lade kursisterne tage mere og mere over. Det er erfaringsmæssigt svært for mange at forstå instruktioner, og der ligger en masse øvelse, dels i læseforståelse og dels i at tage ansvar og arbejde selvstændigt, i arbejdet med instruktionerne.

Da det er vigtigt at få kursisterne i gang med at læse bøger på dansk så tidligt som muligt, er det en god ide at supplere med en fælles læse-let bog.

Skrive

Der er fokus på skrivning gennem hele *Mosaik*, ofte som en integreret del af opgaverne, fx som en repetition af og en støtte til indlæringen af det mundtlige sprog, der bygges op.

Men der er også løbende deciderede skriveopgaver, bl.a. i form af *dictoglosser* (se nedenfor *cloze-øvelser*, hvor udvalgte ord er slettet i en sammenhængende tekst, og *tekstorganisering-øvelser*, hvor løsrevne sætninger skal skrives sammen til en rigtig tekst.

Kursisterne trænes desuden i notetagning, nedskrivning af stikord ved brainstorm, udfyldning af blanketter og i at skrive sætninger og små tekster, ofte på baggrund af interviews på holdet.

Der er relativt meget skriftligt arbejde knyttet til *Mosaik*, men til gengæld er der tale om mange små, overskuelige skriveopgaver. Ideen er på en lempelig måde at vænne også de kursister, der er mindre skolevante, til at skrive helt fra begyndelsen.

For en del kursister volder skrivning de største problemer, men med de mange små skriveopgaver er der basis for at give kursisterne gode skriveoplevelser og en basal skrivekompetence.

Der vil være temmelig stor forskel på, hvordan arbejdet med skriveopgaverne forløber på henholdsvis DU2 og DU3. Mange DU2-kursister har brug for megen støtte og tid til skrivningen, mens der på DU3 kan stilles større krav til både tekstlængde, korrekthed, kohæsion og kohærens.

Grammatik

Grammatikundervisning i *Mosaik* er ikke adskilt fra sproget i dets praktiske anvendelse. Sproget gøres først og fremmest til genstand for bearbejdning i sprogfokusdelen, men flere steder har vi fundet det relevant at sætte fokus på et enkelt grammatisk fænomen, der er tæt knyttet til en opgave. I særlige *grammatikbokse* fremstilles et grammatisk fænomen som fx reglerne for brug af stort bogstav og bøjning af de possessive pronominer.

De forskellige *grammatikbokse* findes også bag i lærervejledningen til kopiering på transparent, så de kan benyttes i en fælles gennemgang eller til repetition, når der er behov for det. Det er naturligvis op til den enkelte lærer hvor meget man vil gøre ud af grammatikken undervejs.

Aktivitetstyper

Der er en meget varieret brug af aktivitetstyper i *Mosaik*, og det er i høj grad indholdet, der er bestemmende for, hvilke aktivitetstyper der forekommer hvor. Her vil vi komme nærmere ind på de vigtigste.

Brainstorm, kategorisering, matching og odd-one-out

Disse aktiviteter forekommer hyppigst i før-fasen og har til formål at fremdrage kursisternes allerede eksisterende viden inden for temaet samt give sprogligt input til de efterfølgende tasks.

Brainstorm aktiverer forhåndsviden, og i *kategoriseringsopgaverne* arbejdes der videre med at få struktureret ordforrådet ved at sortere ord i relevante kategorier.

I *matching* skal kursisterne typisk parre en række billeder med en række ord eller udtryk. I denne opgavetype er det muligt at bruge sin forhåndsviden og samtidig via udelukkelsesmetoden, gæt og samarbejde med en partner selv at skaffe sig nyt ordforråd. *Odd-one-out* repeterer det præsenterede ordforråd, idet det her handler om at markere det ord, der falder uden for den semantiske kategori.

Puslespil og informationskløft

Mange af aktiviteterne i materialet er tasks af typen *puslespil* eller *informationskløft*. Det er karakteristisk for disse to tasketyper, at de kræver, at kursisterne udveksler informationer for at nå til en fælles løsning af opgaven.

I en *puslespil*task sidder alle kursisterne inde med information, som de andre ikke har, og som de må udveksle med hinanden, hver har altså en „brik“, som skal bruges, for at man i fællesskab kan „samle“ puslespillet. Fx er det nødvendigt at spørge om alles fulde navn og telefonnummer for at kunne lave en telefonliste for holdet.

En *informationskløft* ligner ovenstående, men forskellen er, at det her kun er én kursist, som sidder inde med en information, som den anden ikke har men skal bruge for at fuldføre tasken. Informationsstrømmen er altså en-vejs, fx når A fortæller om en række aftaler, som B skal skrive i en kalender. Bagefter bytter de så roller.

Fælles for begge aktiviteter er, at de tvinger kursisterne til både at lytte og tale, ellers kan de simpelthen ikke løse opgaven.

Interview og holdundersøgelse

Interview er en informationskløfttask, der går igen i materialet mange gange. Det er en vigtig pointe, at interviewene altid skal bruges til noget, at selve interviewet aldrig er et formål i sig selv. Formålet med et af interviewene er fx at lave et navneskilt for en medkursist, og et andet sted er formålet at tegne en anden kursists stamtræ.

Ofte indgår interviewene i en større *holdundersøgelse*, hvor kursisterne fx skal finde holdets aldersgennemsnit eller antal søskende og børn.

Dictogloss

I modsætning til diktat er *dictoglossen* en kommunikativ opgavetype, hvor alle fire færdigheder er integreret. *Dictoglossen* bruges i dette materiale typisk som en efterbearbejdningsaktivitet, hvor ordforrådet gennemarbejdes og repeteres.

Først lytter kursisterne til en tekst flere gange, mens de skriver stikord, og bagefter arbejder

de sammen parvis eller i små grupper om at rekonstruere teksten. Det vigtigste indhold skal gengives, og sproget skal være korrekt, men teksten behøver ikke være en direkte gengivelse af det hørte. Der arbejdes med skriveprocessens delelementer, hvor indhold og ordforråd er i fokus i første fase, mens der i slutningen af processen er fokus på korrekthed.

Dictogloss er en meget aktiv skriveøvelse, der kræver analyse og kommunikation, og kursisterne får rig mulighed for at danne hypoteser, afprøve dem i indbyrdes forhandling og til sidst i forhold til lærerens feedback. Samtidig er det en overskuelig indføring i den flerfasede skriveproces. Kursisterne lærer at tage noter, at strukturere noterne til en tekst og i sidste fase at forholde sig kritisk til korrektheden i deres produkt.

Det er vigtigt, at kursisterne opfordres til at gennemarbejde teksten, inden den afleveres, for på den måde trænes kursisterne i selv at se kritisk på deres tekst.

Hele processen er meget krævende, men fordi kursisterne ledes igennem processen trin for trin, ender den oftest som en succesoplevelse. De kommer straks i gang med at skrive, de "bruger sig selv" og oplever, hvordan de kan bruge hinanden, og de arbejder med teksten til de har et produkt de kan være stolte af.

Ordbogsopgaver

Det er vores erfaring, at mange kursister ikke automatisk bruger en ordbog, og at en del har svært ved at slå op i den. En ordbog er et nødvendigt redskab i arbejdet med at tilegne sig et sprog, og vi mener derfor, det er afgørende fra starten at lade den være en del af undervisningen. Derfor er der i materialet en række ordbogsopgaver, som primært handler om at lære at anvende ordbøger hensigtsmæssigt og gøre det til en god vane at slå op.

Opgaverne er lavet til *Politikens retskrivnings- og betydningsordbog* (3. udgave), men kursisterne bør naturligvis også anskaffe sig egne ordbøger til brug i undervisningen.

Anvendelse af brugstekster

Der er en del opgaver, hvor kursisterne skal læse brugstekster fra hverdagen som fx tabeller, grafer, diagrammer, tv-programmer, kalendere m.m.

De har til formål at give kursisterne indsigt i danske forhold og følges undertiden op af en sammenligning med kursisternes hjemlande. På den måde får kursisterne en viden om Danmark, samtidig med at de bliver bevidste om forskelle og ligheder mellem de forskellige kulturer.

Internetopgaver

I *Mosaik* er der flere internetopgaver. Kursisterne bliver guidet igennem søgninger så de lidt efter lidt lærer, hvordan man kan bruge internettet til informationssøgning. Samtidig får de relevant viden, som formidles og diskuteres på holdet.

Supplerende aktiviteter

I lærervejledningen er der i forbindelse med kommentarerne til de enkelte kapitler desuden ideer til supplerende øvelser, bl.a. diverse spil og lege.

Kommentarer og forslag til de enkelte opgaver

Kapitel 1 Du og de andre

Vi anbefaler at den allerførste lektion med kursister, som ikke kender hinanden, begynder med en præsentation, hvor kursisterne lærer hinandens navne at kende. Lav fx runder med „jeg hedder...“ og navnelege, hvor kursisterne står i en rundkreds på gulvet og kaster et tørklæde til hinanden, mens de siger navnet på den person, de kaster til.

Opgave 1 Hvilke ord kender du?

Opgaven tager udgangspunkt i ord, som kursisterne allerede kender eller kan genkende, primært internationale ord, og alt afhængig af kursistens modersmål, vil der være en hel del beslægtede ord eller sammenfald fx taxa, telefon osv. Der vil være forskel i udtale og måske også i stavemåde, men ordenes mening skulle gerne fremgå, især hvis kursisterne finder sammen i grupper, hvor de har forskellige modersmål.

Inden kursisterne går i gang, kan læreren illustrere formålet med opgaven, nemlig at kategorisere ordene, ved først at skrive alle kategorierne på tavlen og dernæst bede kursisterne om at placere et ord under hver kategori.

Når grupperne har udfyldt skemaet, læser hver gruppe ordene i en kategori op, eller de skriver ordene på tavlen. Det er vigtigt at fokusere på udtale af ordene bl.a. ved at læse dem i kor på holdet.

Til sidst kan holdet i fællesskab forsøge at finde flere danske ord. Skriv dem op på tavlen og kategoriser dem i fællesskab.

Det er en stor tilfredsstillende og en motiverende start, når kursisterne opdager, hvor mange danske ord, de rent faktisk kender.

Opgave 2 Hvad passer sammen? Hvorfor?

Denne *odd-one-out* er en repetition af kategorierne fra opgave 1, og det er vigtigt under gennemgangen at snakke om, hvorfor ordene i en kategori hører sammen.

Opgave 3 Dialog

Når kursisterne har hørt dialogen på båndet, læses den på holdet ved at læreren højt læser en sætning, som holdet gentager i kor. Det er en god ide at få fokus på udtale, bl.a. tryk, assimilationer og reduktioner, helt fra starten af. Tryk kan fx øves ved at læreren overdriker trykket i højt læsningen og samtidig klapper eller tramper, så kursisterne får en fornemmelse for rytmen. Til sidst højt læses dialogen to og to, gerne flere gange og med forskellige partnere.

Opgave 4 Interview hinanden 2 og 2

Formålet er her at øve og automatisere *sproghjælpen* som en forberedelse til udførelsen af hovedtaskene i opgave 10 og 11. Igen er det vigtigt med fokus på udtalen. Derfor kan man med fordel koralæse sætningerne flere gange, inden kursisterne interviewer hinanden med bogen lukket. Øvelsen gentages med nye partnere og med lukket bog.

Udtale: Alfabetet

Det er vigtigt at alfabetet læres udenad, så kursisterne må øve sig på det derhjemme. Næste dag kan alfabetet repeteres i runder på holdet, og vi anbefaler en eller flere af følgende øvelser:

Alfabetøvelser:

- a) Kursisterne står i en rundkreds på gulvet. En kursist siger et vilkårligt bogstav og kaster et sammenrullet tørklæde til en anden kursist. Den, der griber tørklædet, siger det næste bogstav i alfabetet. Det er en pointe, at rækkefølgen (ved at man kaster en genstand) er vilkårlig, for så tvinges kursisterne til at lytte hver gang, et bogstav bliver sagt. Efter et par runder kan man aftale, at kursister, der ikke svarer korrekt (eller hurtigt nok!), går ud af legen.
Når kursisterne bliver mere sikre, kan øvelsen gentages i mindre grupper.
- b) Kursisterne arbejder i par. En kursist siger et vilkårligt bogstav, og den anden kursist peger i bogen på det bogstav, han/hun hører. Øvelsen gentages mange gange, gerne med forskellige partnere.
- c) Kursisterne arbejder i par. En kursist siger et vilkårligt bogstav, og den anden kursist siger det næste bogstav i alfabetet. Øvelsen gentages mange gange, gerne med forskellige partnere.
- d) Bogstavdiktat i par: kursisterne skriver hver 10 bogstaver, som de dikterer til hinanden to og to. Derefter retter de hinandens diktater.

Opgave 5 Hvad skal med stort bogstav?

Det er vigtigt fra starten at sætte fokus på reglerne for brug af stort bogstav på dansk. For mange kursister volder det store problemer, så det kan være nødvendigt at arbejde med flere eksempler, inden opgaven løses. Gør opmærksom på at navne ikke kun dækker personnavne, men også gadenavne, firmanavne, navne på seværdigheder m.v.

Opgave 7 Bogstavdiktat

1. t a l e r
2. h e d d e r
3. d a n s k
4. h v a d
5. h v o r

Opgave 8 Brug ordbog

Opgaven er baseret på Politikens retskrivnings- og betydningsordbog (3. udgave 2000), og der skal stå:

1. mandarin
2. Danmark
3. telefon
4. pizza
5. Japan
6. onsdag
7. maj
8. cigaret

Hvis den ordbog, kursisterne har til rådighed, er en anden, kan læreren evt. selv lave en tilsvarende øvelse.

Opgave 10 Lav navneskilte

Inden kursisterne går i gang med at udføre selve tasken, arbejdes der først med sproget i *sproghjælpen*. *Sproghjælpen* læses i kor og øves flere gange med lukket bog.

Vis hvordan papiret skal foldes til et navneskilt og bed derpå to (dygtige) kursister om at demonstrere, hvordan tasken skal udføres. A spørger om Bs (evt. fulde) navn og stavemåde. I første omgang bør B ikke kunne se, hvad A skriver, for så bliver A virkelig tvunget til at lytte og vil være nødt til at gentage bogstavet, inden det nedskrives. Når navneskiltet er færdigskrevet, tjekker B om det er korrekt stavet. Er der fejl, må B stave sit navn igen.

Opgave 11 Interview hinanden 2 og 2

Inden opgaven påbegyndes, lægger kursisterne deres navneskilte væk. *Sproghjælpen* læses i kor og øves flere gange.

Det er vigtigt at fokusere på nedskrivning af stikord som en teknik, så skriv først bogens eksempel og skriv „Nadine, Irak, arabisk“ på tavlen.

Når kursisterne går rundt og interviewer hinanden, skal det foregå uden bog, og de skal sørge for at få alle navnene nedskrevet korrekt, for de skal bruges i den efterfølgende skriveøvelse.

Inden kursisterne fremlægger, gennemgås den næste *sproghjælp* og forskellen på han og hun. Den første kursist, som fremlægger, vælger selv hvem vedkommende vil fortælle om, den næste vælger en anden osv., indtil alle kursister er blevet præsenteret.

Når kursisterne har skrevet sætninger om alle på holdet, kan de rette hinandens sætninger to og to og bagefter skrive en sætning hver på tavlen, som så rettes i fællesskab på holdet.

Opgave 12 Hvad passer sammen?

Vi anbefaler, at der først arbejdes grundigt med *sproghjælpen*, dels med udtalen og dels med automatisering af sproget, bl.a. kan man i plenum skiftevis spørge om hinanden på holdet. Her må læreren sikre, at der er fokus på pronominerne i såvel ental som flertal.

Inden båndet afspilles, er det en god ide at snakke om billederne på holdet. Kursisterne kan beskrive billederne og evt. gætte om personerne. Læreren bør forholde sig „tavs“, mens kursisterne selv diskuterer eventuelle tvivlsspørgsmål, for hvis læreren først har givet svarene, er der ingen grund til at lytte til båndet bagefter:

På billede 1 ser man Danmarks dronning. Hun hedder Dronning Margrethe og kommer fra Danmark.

På billede 2 ser man Ronaldo. Han er fodboldspiller og kommer fra Brasilien.

På billede 3 ser man Vladimir Putin og hans kone. De kommer fra Rusland. Putin er Ruslands præsident.

På billede 4 ser man Prinsesse Alexandra. Hun er gift med Prins Joachim og er prinsesse i Danmark. Hun kommer fra Hongkong.

På billede 5 ser man H.C. Andersen. Han er død nu, men han var forfatter. Han kommer fra Danmark.

På billede 6 ser man de 6 skuespillere fra Friends. De er tv-stjerner og kommer fra USA. På dansk hedder tv-serien Venner.

Udtale: tal

Det er vigtigt at tallene læres udenad, så kursisterne må øve sig på dem derhjemme. Næste dag kan tallene repeteres i runder på holdet, og vi anbefaler en eller flere af følgende øvelser:

Taløvelser:

- a) Kursisterne står i en rundkreds på gulvet. En kursist siger et vilkårligt tal og kaster et sammenrullet tørklæde til en anden kursist. Den, der griber tørklædet, siger det næste tal. Efter et par runder kan man aftale, at kursister, der ikke svarer korrekt (eller hurtigt nok!), går ud af legen.
Når kursisterne bliver mere sikre, kan øvelsen gentages i mindre grupper, hvor de „svageste“ er sammen.
- b) Når kursisterne har lært tallene fra 1-100, kan man lave samme øvelse med 2-tabellen, 3-tabellen osv., så den første kursist fx siger 2, den næste 4 osv.
- c) Taldiktat i par: kursisterne skriver hver 10 tal som de dikterer til hinanden to og to. Derefter retter de hinandens diktater.
- d) Skriv 15 vilkårlige tal på tavlen og bed kursisterne (på skift eller i kor) om at sige tallene og det tal, som kommer lige efter. Bagefter skriver kursisterne fx 10 tal på et stykke papir. Parvis skiftes de til at sige hinandens tal og det tal, som kommer lige efter.
- e) Tallotteri

Opgave 13 Læs et diagram

Her introduceres opgavetyperen *læs et diagram*. For nogle kursister er det måske første gang, de skal læse et søjlediagram, og man skal være opmærksom på, at mange kursister synes, det er svært. Derfor er det vigtigt at sikre, at kursisterne forstår, hvad x- og y-aksen står for.

Desuden er det vigtigt at forklare begrebet *gennemsnit*, der optræder mange gange i materialet. Giv evt. flere eksempler på, hvordan man udregner et gennemsnit.

Resultat: Kursisterne er 24 år i gennemsnit.

Opgave 14 Undersøgelse: Hvor gamle er I på holdet?

Skemaet til opgaven findes her i lærervejledningen s.42 til kopiering til kursisterne. Inden tasken udføres, korrigeres *sproghjælpen*, og kursisterne bør opmuntres til også at spørge „Hvordan staver du dit navn?“, så de får stavet hinandens navne korrekt, samtidig med at de får repeteret alfabetet.

Tjek resultatet (holdets aldersgennemsnit) i plenum, og repeter, hvordan et gennemsnit udregnes.

Opgave 15 Taldiktat

De rigtige tal er: 22 , 41 , 78 , 65 , 17 , 8 , 86 ,
                              11 , 93 , 155 , 316 , 734 , 602 , 299 ,
                              514 , 66 , 921 , 450 , 12 , 888 , 39 .

Opgave 16 Lav en telefonliste

Skemaet til opgaven findes bag i lærervejledningen s. 43 til kopiering til kursisterne. Det er en pointe, at skemaet først udleveres, når kursisterne har spurgt alle om deres telefonnummer, for på denne måde trænes både notetagning og listeføring i alfabetisk rækkefølge. Når kursisterne har lavet deres telefonlister, kan de parvis tjekke hinandens lister.

Opgave 18 Interview hinanden på holdet

Inden tasken udføres, er det nødvendigt først at gennemgå *grammatikboksen* og forklare forskellen på sprog og nationalitet. Kursisterne kan selv komme med flere eksempler, som skrives op på tavlen.

Sproghjælpen skal naturligvis også øves, og det er vigtigt at forklare kursisterne, at de skal bruge ja/nej-spørgsmål, fordi de formodentlig nu kender manges nationalitet. De kan også vælge at spørge om hinandens sprog med et ja/nej-spørgsmål („taler du...?“).

Når kursisterne går rundt og spørger hinanden, skal de ikke skrive stikord, men forsøge at huske hinandens sprog og nationalitet.

Inden fremlæggelsen, hvor kursisterne skal fortælle om hinanden, gennemgås den næste *sproghjælp*, og forskellen på *han* og *hun* repeteres. Gør opmærksom på, at kursisterne under fremlæggelsen skal lytte godt efter (og evt. tage noter) for at kunne svare på spørgsmålet bagefter.

Den første kursist, som fremlægger, vælger selv, hvem vedkommende vil fortælle om, den næste vælger en anden osv., indtil alle kursister er blevet præsenteret.

Opgave 19 Hvem er personerne?

Her repeteres brug af stort bogstav og tegnsætning, men det er nok en god ide at tjekke den enkelte kursists sætninger.

Opgave 21 Brug ordbog

Alle ordene kan slås op i Politikens retskrivnings- og betydningsordbog (3. udgave 2000), men kursisterne kan også bruge deres egne ordbøger.

Udtale: Vokaler

Her præsenteres et forenklet vokalskema med 12 vokaler. Det findes også i lærervejledningen s. 78 til kopiering på transparent, således at skemaet kan gennemgås på overhead og repeteres senere i forløbet. Vi har medtaget de vokaler, som vi finder nødvendige på dette niveau, flere ville være for uoverskueligt, og færre ville være utilstrækkeligt. Det er en stor mundfuld for kursisterne at blive præsenteret for selv dette mindre udpluk af vokalerne på dansk, så det er en god ide at præsentere vokalskemaet trin for trin, inden kursisterne ser på skemaet i bogen. Det kan gøres på følgende måde:

1. Repeter først alfabetet (se evt. s. 7) og bed kursisterne om at identificere de ni vokaler, som skrives på tavlen i alfabetisk rækkefølge.
2. Skriv den første lodrette række fra vokalskemaet på tavlen under hinanden, dvs. de 5 urundede fortungevokaler: [i], [e], [æ], [a], [ɑ]. Forklar at parenteserne betyder lyd. Anskueliggør for kursisterne, hvordan åbningsgraden bliver større for hver vokal ved at holde håndryggen under hagen og åbne munden mere og mere hver gang, du siger en ny vokal. Lad herefter kursisterne gøre det samme. Man kan så sætte nummer på vokalerne (1-5 startende oppefra) og sige forskellige vokaler, som kursisterne efter tur skal identificere.
3. Skriv den næste lodrette række fra vokalskemaet (de rundede fortungevokaler: [y], [ø] og [ö]) på tavlen under hinanden ved siden af den første række. Anskueliggør på samme måde, hvordan åbningsgraden stiger, lad kursisterne prøve selv, sæt evt. numre på (6-8) og sig forskellige vokaler, som kursisterne efter tur skal identificere.

- Fortæl at den anden række vokaler er rundede (ligesom et kys), mens vokalerne i første række er urundede (ligesom et smil), illustrer det og skriv overskrifterne „ikke rundede“ og „rundede“ på tavlen. Vis forskellen på i og y (urundet/rundet) ved at sige dem skiftevis, og fortsæt med e og ø (urundet/rundet) samt æ og ö (urundet/rundet).
- Skriv den sidste lodrette række (de rundede bagtungevokaler [u], [o], [å], og [ɔ]) på tavlen. Vis hvordan åbningsgraden også her bliver større og større, og se om kursisterne kan afgøre om de er rundede eller urundede. Skriv derpå „rundede“ i skemaet. Sæt evt. numre på (9-12) og sig igen forskellige vokaler, som kursisterne skal identificere.
- Forskellen mellem række 2 og 3 er lidt sværere at iagttage, idet alle vokalerne er rundede, men vis hvordan fortungevokalerne i række 2 artikuleres fremme i munden, mens bagtungevokalerne i række 3 artikuleres tilbage. Vis kursisterne forskellen mellem y og u ved at sige dem skiftevis, og lad dem prøve selv. Fortsæt med ø/o og ö/å. Til sidst skrives „fortungevokaler“ og „bagtungevokaler“ ind i skemaet på tavlen. Sig alle vokalerne i kor flere gange.
- Slå nu op i bogen og kør læs de ord, som hører til hver vokal i skemaet, fx : [i] som is osv. Lad også kursisterne læse ordene højt på skift og parvis. Hensigten er at kursisterne med tiden kommer til at forbinde den enkelte vokal med ordet, og det anbefales, at man vender tilbage til skemaet, når der er behov for at repetere vokalerne.

Nu skulle kursisterne være bedre rustet til at skelne mellem de forskellige vokaler i øvelsen. Det er vokalerne i de trykstærke stavelser, de skal lytte efter:

1. So'malia	[e] _____	[a] ___X___
2. 'Kina	[i] ___X___	[y] _____
3. 'Polen	[o] ___X___	[ø] _____
4. 'Cuba	[å] _____	[u] ___X___
5. 'Østrig	[ø] ___X___	[e] _____
6. 'Tyskland	[u] _____	[y] ___X___

Opgave 22 Hvor kommer personerne fra?

I forlængelse af opgaven er det tanken, at kursisterne snakker om billederne på holdet.

*„Darunee kommer fra Thailand. Hun er thailænder og taler selvfølgelig thai.
Kenny er amerikaner. Han kommer fra USA. Sproget er engelsk.
Pierre kommer fra Frankrig. Han er franskmænd, og franskmænd taler fransk.
Jiang Hong er kineser. Hun kommer fra Kina og taler selvfølgelig kinesisk.“*

Grammatikboksen: Subjekt (S) og verbum (V)

Grammatikboksen præsenteres her som en optakt til opgave 23, hvor kursisterne skal identificere subjekt og verbal. Vi foreslår at *grammatikboksen* vises på overhead (den findes i lærervejledningen s.79 til kopiering på transparent) og gennemgås på holdet, så der allerede nu sættes fokus på ledstillingen på dansk. Det er op til den enkelte lærer, hvor meget han/hun vil gøre ud af gennemgangen af SV-ordstilling, men kursisterne kan med fordel finde subjekt og verbal i de sætninger, de har skrevet i opgave 22.

Opgave 23 Byt rundt på sætningerne og skriv teksten

Inden opgaven påbegyndes, er det en god ide at snakke om billedet og samtidig få repeteret hun/han.

Grammatikboksen: SVA-ordstilling

Igen er det en god ide at præsentere grammatikboksen på overhead (se s. 80) og repetere, hvad et subjekt og et verbum er.

Udtale: Tryk

Her er det meningen, at kursisterne selv skal opdage, at der er tryk på **ikke**:

1. 'Jeg hedder 'Inge.	1a. Jeg hedder 'ikke 'Inge.
2. Jeg taler 'tysk.	2a. Jeg taler 'ikke 'tysk.
3. Jeg lærer 'engelsk.	3a. Jeg lærer 'ikke 'engelsk.
4. Jeg er paki'staner.	4a. Jeg er 'ikke paki'staner.
5. Jeg er '32 'år.	5a. Jeg er 'ikke '32 'år.
6. 'Jeg kommer fra 'Nepal.	6a. Jeg kommer 'ikke fra 'Nepal.

Opgave 25 Lyt og svar ja eller nej

Saado: *Hvor kommer du fra?*

Ahmed: *Jeg kommer fra Marokko. Hvad med dig?*

Saado: *Jeg kommer fra Somalia.*

Ahmed: *Taler du engelsk?*

Saado: *Nej, jeg taler kun arabisk. Og lidt dansk. Hvad med dig? Taler du engelsk?*

Ahmed: *Ja, jeg taler lidt engelsk. Og jeg taler også fransk og selvfølgelig arabisk.*

Grammatikboksen: Ja/nej-spørgsmål

Her er det vigtigt at forklare, at man ved ja/nej-spørgsmål i bekræftende fald kun svarer ja, mens man i benægtende fald normalt tilføjer det korrekte svar.

Bag i lærervejledningen s.81 findes en *grammatikboks* til kopiering på transparent. Her er der fokus på ledstilling i både hv-spørgsmål og ja/nej-spørgsmål.

Opgave 26 Husker du? Hvem går på holdet?

Her er formålet at øve og automatisere brugen af ja/nej-spørgsmål, så kursisterne bør opfordres til at stille så mange både ja- og nej-spørgsmål som muligt.

Opgave 29 Kender du de personlige pronominer?

Opgaven er ikke helt let, men hensigten er at skabe diskussion og dermed få fokus på forskellen mellem de personlige pronominer. Når kursisterne har løst opgaven, er det en god ide at bede dem om at sortere pronominerne i ental og flertal.

1: vi 2: du 3: jeg 4: I 5: de 6: hun 7: han

Opgave 31 Find pronominer

Da det er første gang, kursisterne stifter bekendtskab med denne opgavetype, er det nok nødvendigt, at læreren først demonstrerer, hvordan opgaven skal gribes an, fx ved at skrive et par simple dialoger op på tavlen:

A: Hej, jeg hedder Per. Hvad hedder du?

A: Hej, jeg hedder Ib. Hvad hedder I?

B: Jeg hedder Lise.

B: Vi hedder Tom og John.

Bed kursisterne om at identificere pronominerne, som understreges og derpå viskes ud. En kursist kommer op til tavlen og indsætter så de korrekte pronominer.

Nu skulle kursisterne gerne være i stand til selv at lave opgaver til hinanden. Når de skal skrive dialogen, kan de også nøjes med at skrive A og B i stedet for navnene (Ali/Rosa og Frank/Julie).

Inden kursisterne bytter papir, bør læreren nok tjekke, at de har fjernet de rigtige pronominer i dialogerne.

Opgave 35 Skriv med pronominer

Teksten her kan eventuelt bruges som diktat den følgende dag.

Opgave 36 Dictogloss

Da det er første gang, kursisterne skal skrive en *dictogloss*, har vi fundet det hensigtsmæssigt at give dem en række gloser, som de kan støtte sig til i skriveprocessen, i stedet for at de selv skal tage noter under lytningen. Det vigtigste indhold skal gengives, og sproget skal være korrekt (her er fokus især på brug af de korrekte pronominer og på kohæsion, dvs. sammenhæng mellem de enkelte sætninger), men teksten behøver ikke være en direkte gengivelse af det hørte. Her er fokus altså på brug af de korrekte pronominer og kohæsion, dvs. sammenhæng mellem de enkelte sætninger. Det er vigtigt, at kursisterne opmuntres til at samarbejde og diskutere sprogets forside, og ikke bare skriver teksten alene. Læreren må nok gå rundt og sikre, at hvert par rent faktisk skriver teksten sammen, evt. kan man opfordre dem til først at skrive et udkast på et stykke papir. Kursisterne bør også tilskyndes til at gennemarbejde teksten (tjekke indhold, grammatik og stavning), inden den afleveres.

Rettelse af teksterne kan med fordel foregå i fællesskab på holdet ved at læreren kopierer teksterne (naturligvis kun én tekst pr. par) over på en transparent, som gennemgås på overhead. De enkelte par kan også bytte tekster og forsøge at rette hinandens tekster med læreren som konsulent. Hvis læreren retter teksterne, er det en god ide blot at markere, hvor der er fejl, så kursisterne sammen kan arbejde videre, danne hypoteser og selv rette fejlene.

Amina kommer fra Marokko. Hun går på et sprogcenter og lærer dansk. Hun taler mange sprog. Hun taler arabisk, fransk og lidt dansk. Hun taler også lidt engelsk. Amina er gift med Jan. Jan er dansker. Han kommer fra København, men de bor i Århus. Jan taler ikke arabisk og fransk, men han taler engelsk. Amina og Jan taler engelsk sammen.

Evaluering og test

Det er vigtigt at bruge tid på at evaluere forløbet, således at kursisterne allerede nu opnår begyndende indsigt i egen læreproces.

Hvert kapitel afsluttes derfor med, at kursisterne udfylder et evalueringsskema og laver en test. For at undgå at kursisterne løser opgaverne på forhånd, findes testen ikke i deres bog, men derimod til kopiering s. 44-45.

Vi forestiller os følgende 4 faser i evalueringen (faserne kan læreren skrive på tavlen og gennemgå):

1. Gennemgang og udfyldning af evalueringsskemaet

Da det er første gang, kursisterne skal evaluere skriftligt, bør skemaet først gennemgås i plenum, hvor eventuelle forståelsesproblemer kan løses i fællesskab.

Evalueringsskemaet har til formål at skærpe kursisters opmærksomhed på oplevelsen af aktiviteter samt vurdering af egen indsats og sproglig kompetence. Spørgsmålene om hvad kursisten har lært, er konkrete og målbare og er med til at give kursisten en bevidsthed om udbyttet af undervisningen.

2. Snak om skemaerne på holdet

Det er en god ide, hvis læreren kopierer kursisters udfyldte evalueringsskemaer til sig selv for at danne sig et overblik over den enkelte kursists besvarelser. Snak bagefter om skemaerne på holdet og tjek, om kursisterne faktisk har lært det, de siger, de har lært (fx alfabetet, at tælle til 100 osv.)

3. Test

Testen er en individuel standpunktsprøve til vurdering af bestemte dele af sprogfærdigheden, og den er samtidig en god måde at repetere stoffet på.

Læreren retter testene og udfylder derpå et pointskema for hver kursist (skemaet findes bag i lærervejledningen til kopiering). De rettede tests udleveres til kursisterne sammen med pointskemaet som gemmes i deres mapper.

4. Samtale med hver kursist

Testen og evalueringsskemaet er velegnede som udgangspunkt for en individuel samtale med hver enkelt kursist om vedkommendes standpunkt, progression, stærke og svage sider, emne- og arbejdsmæssige præferencer m.v.

Samtalen har til formål at inddrage kursisten i en vurdering af, hvilke ressourcer vedkommende har, og samtidig får kursisten mulighed for at give feedback på undervisningen.

Test 1

Opgave 1

Landene er: 1. Thailand, 2. Tyrkiet, 3. Danmark, 4. Iran, 5. Pakistan, 6. Kina.

Et rigtigt svar giver 1 point, dvs. max. 6 point i alt.

Korrekt alfabetisk rækkefølge giver 2 point.

Opgave 2

Tallene er: 18 , 47 , 106 , 83 , 539 , 28 , 95 ,
72 , 225 , 312 , 61 , 23 , 15 , 468

Et rigtigt tal giver 1/2 point, dvs. max. 7 point i alt.

Opgave 3

En korrekt sætning giver 1 point, dvs. max. 5 point i alt.

Opgave 4

Et rigtigt svar giver 1 point, dvs. max. 4 point i alt.

Opgave 5

Et rigtigt svar giver 1 point, dvs. max. 6 point i alt.

Forslag til supplerende aktiviteter til kapitel 1

Ordbingo 1 (til repetition af alfabetet og ordforråd):

Læreren skriver alle alfabetets bogstaver på små papirstykker. Papirstykkerne blandes og lægges i en bunke.

- a) Kursisterne skriver to og to en liste på ti tilfældige ord. Læreren kontrollerer, at ordene er stavet korrekt og markerer eventuelle stavfejl med en streg, således at kursisterne selv kan rette deres fejl ved at slå op i ordbogen.

En kursist trækker et bogstav fra bunken og råber bogstavet op. Hvis et par har et ord, som begynder med dette bogstav, må de strege ordet ud. Det par, som først har streget alle sine ord ud, siger „bingo“ og har vundet. Bagefter kan man starte forfra med en ny opråber og nye par, som igen skriver en liste på ti ord.

- b) Kursisterne skriver to og to en liste på fem ord. En kursist trækker et bogstav fra bunken og råber bogstavet op. Hvis et par har ord som indeholder dette bogstav, må de strege alle disse bogstaver ud (ikke hele ordet!). Det par, som først har streget alle bogstaver i et ord ud, siger „bingo“. Parret staver ordet, og læreren kontrollerer, at ordet er stavet rigtigt, og at de pågældende bogstaver vitterligt er råbt op. Hvis der er stavfejl, fortsætter spillet, indtil et andet par har streget et ord ud, og ordet er rigtigt stavet.

Fortsæt til et par har streget to, tre, fire og til sidst alle fem ord ud. Det par, som først har streget alle fem ord ud, har vundet. Bagefter kan man starte forfra med en ny ordliste.

Nu har kursisterne formodentlig fundet ud af, at det er en god ide først at tjekke deres ord i ordbogen!

Ordbingo 2 (til repetition af spørgsmål, tal og lande):

Spilles i grupper på 3-5 kursister. En kursist „råber op“. De andre kursister får hver en spilleplade. På hver plade er der seks felter. Hvert felt indeholder en information om en person: enten et navn, en alder eller et land. De to andre informationer mangler. Opråberen har 24 brikker med alle tre oplysninger, den oplysning, der er på spillepladen er markeret. Opråberen siger fx ”Hun hedder Tina”. Den kursist som har spillepladen, skal så spørge til de to andre informationer, fx ”Hvor gammel er hun?” og ”hvor kommer hun fra?”. Derefter kan kursisten lægge brikken på sin spilleplade. Når spillet er slut, kan man bytte plader og spille igen med en ny opråber.

Der er altså fire forskellige spilleplader og 24 brikker (med tre data), som læreren skal kopiere og klippe ud. – se s.65-67.

Hangman (til stavetræning og repetition af ordforråd):

Læreren finder på et velkendt ord fx „telefon“ og skriver T _ _ _ _ _ på tavlen. Kursisterne siger på skift et bogstav hver. Findes bogstavet i ordet, skrives det på sin rette plads, findes det ikke i ordet, skrives det ved siden af, og læreren tegner en streg til en tændstikmand (min. 6-7 streger). Undervejs må kursisterne gerne gætte på ordet, men gætter de forkert, tegnes en streg til tændstikmanden. Ordet skal gættes inden tændstikmanden er færdigtegnet.

Bagefter deles klassen i to grupper. Gruppe A finder på et ord i fællesskab, og en fra gruppen

skriver ordet på tavlen som ovenfor (kursisterne tjekker stavning af ordet i ordbogen). Kursisterne i gruppe B siger et bogstav på skift (eller gætter på et ord) og får 1 point, hvis de gætter ordet før tændstikmanden er færdigtegnet. Gætter de ikke ordet, går pointet til gruppe A. Bagefter er det gruppe Bs tur til at finde på et ord. Den gruppe, der først får fx 10 point har vundet.

Kategorisering (til repetition af alfabetet og ordforråd):

Kursisterne får hver et blankt stykke papir, som de inddeler i fem lige store kolonner + en ekstra lille kolonne med plads til point. De skriver alle følgende fem kategorier: Lande, byer, mad og drikkevarer, firmanavne (fx bilmærker som Fiat, fødevarekæder som Føtex), pigenavne (eller drengenavne).

Læreren siger A og fortsætter lydløst b,c,d osv. indtil en kursist siger stop. Læreren siger det bogstav, hun er nået til højt, fx S, og alle kursisterne skriver et ord, der starter med S under hver kategori. Den kursist, som først finder et ord under hver kategori, siger „stop“, og alle stopper med at skrive.

Alle der har fundet et land med S, læser deres ord højt. Man får 10 point, hvis man har skrevet et land, ingen andre har fundet på. Har flere skrevet samme land, får de kun 5 point. Bagefter læser alle deres ord under kategori 2 osv.

Til sidst lægger hver kursist sine point sammen og skriver det samlede pointtal ude i højre kolonne. Legen fortsætter med at læreren igen siger „A“, og en kursist siger „stop“. Hvis læreren når til samme bogstav som tidligere, findes et nyt. Legen stopper efter fx otte runder, og pointene tælles sammen. Den kursist, med det højeste pointtal, har vundet.

Variation b) Kursisterne inddeles i små grupper (max. fire kursister i hver), og hver gruppe får et stykke papir, som inddeles som ovenfor. Gruppen vælger en sekretær, som skriver ordene ned. Legen er den samme som ovenfor, men her skal kursisterne blive enige om ordene.

Kapitel 2 Du og din hverdag

Opgave 1 Hvad passer sammen?

Sproghjælpen korlæses grundigt inden kursisterne spørger hinanden to og to.

Udtale: Klokken

Her introduceres hele „klokkensystemet“, og det er en god idé at gøre en del ud af det før de følgende opgaver. Lav masser af eksempler sammen med holdet, og lad dem evt. øve med et ur parvis.

I den store urfigur vises den mest avancerede del af klokkensystemet. Det er vigtigst at kursisterne får styr på ”i” og ”over” hel, og så kan man vælge, hvor meget man vil gøre ud af den nederste del af uret, som er sværere. Der er ikke fokus på den del af klokken i opgaverne.

Opgave 3 Klokkendiktat

Når kursisterne har løst opgaven, kan de igen øve sig på at spørge om klokken og svare hinanden to og to.

1. Den er fem
2. Den er halv otte
3. Den er ti minutter i tolv
4. Den er kvart over seks
5. Den er tyve minutter i tre
6. Den er kvart i ti
7. Den er fem minutter over syv
8. Den er halv fire

Opgave 4 Tegn klokken på ure

A/B ark med ure findes s.47-48 til kopiering til kursisterne. Det er meget vigtigt, at denne opgave bliver en reel informationskløft, og man må derfor gøre meget klart over for kursisterne, at de **ikke** må se hinandens papirer. Det kan evt. først demonstreres af læreren og en kursist, der sidder over for hinanden med en bog eller en taske imellem sig, så de ikke kan se hinandens papirer. Gør kursisterne opmærksomme på, at de bør gøre forskellen mellem den lille og den store viser tydelig, når de tegner dem på urene.

Øvelsen kan gentages på et andet tidspunkt med andre klokkeslæt som en repetition!

Udtale: tidsudtryk

Det er en god idé at lade kursisterne læse parvis flere gange og også meget gerne veksle med korlæsning. Gør opmærksom på de mange reduktioner og assimilationer, der gør sig gældende her. Streg evt. i samarbejde med kursisterne de bogstaver ud, som ikke udtales.

Opgave 6 Hvad er klokken?

Det er vigtigt at kursisterne arbejder mundtligt *uden* at skrive i første omgang, og de må meget gerne gentage øvelsen flere gange, evt. med nye partnere. Det er meningen, at de skal bruge tidsudtrykkene, og det kræver nok nogle runder før de begynder at falde på plads. Til sidst løses opgaven skriftligt og gennemgås i plenum. Henvis evt. til s. 13 for at give kursisterne hjælp til stavning af tallene.

Opgave 7 Klokkendiktat

Her skal kursisterne gøres opmærksom på, at de også skal lytte efter tidsudtrykket for at kunne skrive det rigtige svar. Giv dem flere eksempler som det i bogen. Det er en god idé løbende

at lave flere klokkendiktater. Denne opgave kan suppleres med „Klokkenbingo“, som det vil være oplagt at lave umiddelbart efter (se s. 34 i lærervejledningen).

1: 17.00 2: 07.00 3: 19.15 4: 11.30 5: 22.30 6: 21.45 7: 15.10 8: 03.50

Opgave 8 Tv-program

For at holdsnakken ikke bliver en kedelig runde, hvor læreren spørger kursisterne på skift, kan man snakke om spørgsmålene i grupper. Hver gruppe kan så vælge en sekretær, som fremlægger for resten af holdet. Det kan være en fordel at differentiere gruppearbejdet ved at sætte de „stærke“ sammen.

Opgave 9 Hvad passer sammen?

Når kursisterne har kombineret ord og billeder, læses ordene først i kor flere gange. Derefter læser læreren hvert af udtrykkene et par gange, mens kursisterne sætter tryk. Når trykket er gennemgået, er det en god idé at rette kursisters opmærksomhed mod at der kun er ét tryk i hvert udtryk, og at trykket falder på det sidste ord. Læs ordene flere gange sammen på holdet med overtydeligt tryk, inden kursisterne læser to og to. Lad dem gerne læse flere gange, og korlæs evt. igen.

køber 'ind	vasker 'op	står 'op
går i 'bad	vasker 'tøj	går i 'seng
gør 'rent	laver 'mad	bruger com'puter
ser 'fjernsyn	børster 'tænder	'læser

Opgave 10 Hvornår gør du hvad?

Det er vigtigt at arbejde med *sproghjælpen*, inden kursisterne fortæller om deres skemaer. Repe-
tér udtalen af alle tidsudtrykkene (se s.44), og gør meget ud af at læse sætningerne i *sprog-
hjælpskassen* med tydeligt tryk. Lav evt. flere tilsvarende eksempler, som kursisterne skal gen-
tage.

Gør kursisterne opmærksomme på, at de skal lytte til de andre kursisters fremlæggelser og sætte krydser hver gang, de fx hører, at en kursist går i bad om morgenen eller gør rent om eftermiddagen osv.. Tjek evt. sammen med dem hvor de har sat krydser efter de første par fremlæggelser.

Opgave 11 Lav spørgsmål

Teksten kan evt. læses hjemme og laves som diktat næste dag.

Opgave 12 Dictogloss

Læs først ordene sammen på holdet. Gør kursisterne opmærksomme på, at et par af ordene forekommer flere gange. Om holdrunden (fremlæggelsen): Der skal arbejdes med sproghjælpen, inden kursisterne siger en sætning på skift, og sætningerne bør være korrekte. I den skriftlige del af opgaven kan man differentiere så „svagere“ kursister skriver løsrevne sætninger, mens „stærkere“ kursister skriver en sammenhængende tekst.

Jeg **vågner** kl. 7 om morgenen. Så **står** jeg **op** og **går i bad**. Bagefter **børster** jeg **tænder**. Og så **spiser** jeg **morgenmad** og **drikker kaffe**. Efter morgenmaden **læser** jeg **avis** i cirka en halv time, og så **går** jeg **på arbejde**. Jeg møder klokken 9. Efter arbejde, om eftermiddagen **køber** jeg **ind**, og så **går** jeg hjem og læser lidt. Om aftenen **laver** jeg **aftensmad** og **spiser** og **vasker op**. Så **ser** jeg **fjernsyn**. Og cirka kl. 23 **børster** jeg **tænder** og **går i seng**.

Udtale: Tryk

Her kommer udtrykkene fra opgave 12 (alle med enhedstryk) sammen med henholdsvis navne og personlige pronominer. Kursisterne skal nå frem til den regel, at der altid er tryk på navne, mens der ikke er tryk på de personlige pronominer. (Der kan være modsætningstryk på de personlige pronominer, altså *han* i modsætning til en anden, men det er der ikke tale om her, så reglen er enkel). Det er en god idé at bruge god tid på at læse sætningerne med tydeligt tryk. Der er to tryk i sætningerne i A, mens der kun er et tryk i sætningerne i B.

A	B
1. 'Tina børster 'tænder.	1. Hun børster 'tænder.
2. 'Lillian går i 'bad.	2. Hun går i 'bad.
3. 'Peter går i 'seng.	3. Han går i 'seng.
4. 'Anne går på 'arbejde.	4. Hun går på 'arbejde.
5. 'Torsten drikker 'kaffe.	5. Han drikker 'kaffe.
6. He'lene læser a'vis.	6. Hun læser a'vis.
7. 'Michael køber 'ind.	7. Han køber 'ind.
8. 'Søren vasker 'op.	8. Han vasker 'op.
9. 'Carsten laver 'mad.	9. Han laver 'mad.
10. 'Helle spiser 'aftensmad.	10. Hun spiser 'aftensmad.

Opgave 13 Interview med Nina

Interviewer: „**Hvad tid står du op om morgenen?**“

Nina: „Jeg står op klokken 6.30.“

Interviewer: „**Hvad laver du om morgenen?**“

Nina: „Jeg har ikke så meget tid om morgenen. Jeg står op, tager tøj på og drikker en kop kaffe. Jeg spiser ikke morgenmad. Det gør jeg på mit arbejde.“

Interviewer: „**Hvad tid møder du på arbejde?**“

Nina: „Jeg møder klokken 7.15. Jeg arbejder i en kantine. Jeg laver mad“.

Interviewer: „**Hvad tid har du fri?**“

Nina: „Jeg har fri klokken 15“.

Interviewer: „**Hvad laver du om eftermiddagen?**“

Nina: „Om eftermiddagen køber jeg ind, og så går jeg hjem og slapper af.“

Interviewer: „**Hvad med om aftenen, hvad laver du om aftenen?**“

Nina: „Jeg spiser aftensmad klokken 18 eller 18.30. Om aftenen ser jeg fjernsyn eller læser avis. Jeg går tidligt i seng fordi jeg står så tidligt op om morgenen“.

Interviewer: „**Hvad tid går du i seng?**“

Nina: „Jeg går i seng klokken cirka 22.“

Interviewer: „**Hvad laver du i weekenden?**“

Nina: „Jeg sover længe i weekenden. Jeg står ikke op før klokken 9. Men så går jeg også sent i seng om aftenen. Jeg gør rent om lørdagen, og om søndagen spiller jeg håndbold.“

Opgave 14 Interview hinanden

Inden kursisterne interviewer hinanden, skal der arbejdes med sproget fra sproghjælpskassen. Man kan fx lave runder på holdet, hvor kursisterne på skift spørger hinanden. Giv kursisterne et eksempel på hvilke stikord man kan skrive til interviewet, og gør dem opmærksomme på, at de ikke må skrive sætninger undervejs. Det er svært for mange at „nøjes med“ stikord, så det er nødvendigt, mens de interviewer hinanden, at gå rundt og sørge for, at de kun skriver stikord.

Når kursisterne har skrevet tekster om hinanden, skal de læse hinandens tekster. Bagefter kan de skrive deres tekster ind på computer, hvis der er mulighed for det.

Til den følgende dag kan kursisterne øve sig på at fortælle om hinanden uden at kigge i bogen.

Opgave 16 Hvad dag er det?

Her skal kursisterne lære tidsudtrykkene i *morgen*, i *overmorgen*, i *går* og i *forårs* samtidig med at datid introduceres. Man kan starte med at få tidsudtrykkene på plads ved at stille kursisterne spørgsmålene (uden at de kigger i bogen) „Hvad dag er det i dag?“ osv. og samtidig skrive tidsudtrykkene sammen med dagene på tavlen (fx i dag: onsdag, osv.). Sammenhold derefter tidsudtrykkene med *er* og *var* og *nutid* og *datid*.

S. 82 findes en grammatikboks med tidsudtryk til kopiering på transparent. Den kan også kopieres og udleveres til kursisterne.

Udtale: Månederne

Månederne bliver brugt mange gange i de følgende opgaver. Repeter dem på holdet, fx ved at læse dem sammen og sige dem i runder og i kor.

De rigtige tryk er:	'januar	5. 'maj	9. sep'tember
	'februar	6. 'juni	10. ok'tober
	'marts	7. 'juli	11. no'vember
	a'pril	8. au'gust	12. de'cember

Opgave 17 Hvad årstid er det?

Her er mulighed for at snakke frit om billederne. Måske kender kursisterne nogle ord, og læreren må benytte lejligheden til at introducere nyt ordforråd.

Når kursisterne laver paropgaven bagefter, kan de bruge noget af det input de har fået, men det er også en god idé at lade dem bruge deres egne ordbøger og på den måde få introduceret nyt ordforråd.

Sproghjælpen skal læses sammen på holdet inden fremlæggelsen.

Opgave 19 Læs en graf

Opgaven kan løses i par eller små grupper.

Det er nok nødvendigt at repetere „i gennemsnit“ ved at give et par eksempler og udregne gennemsnittet sammen med holdet.

Udtale: Ordenstal

Ordenstallene er en stor mundfuld at lære udenad, men de er gode at kunne (bl.a. for at kunne tale om datoer), og man kan evt. øve dem lidt ad gangen som hjemmearbejde. På holdet kan de så korlæses og repeteres i runder. Det er naturligvis op til læreren, hvor meget der skal gøres ud af „lydskriften“, som kan være en stor hjælp, men måske også virke lidt uoverskuelig for nogle kursister.

Opgave 21 Datodiktat

1. 5/8 1988
2. 2/11 1946
3. 10/9 1999
4. 12/6 1978
5. 3/10 2002
6. 29/7 1998
7. 19/5 2003
8. 31/3 1965

Opgave 23 Skriv i en kalender

A/B ark til kopiering til kursisterne findes s. 49-50. Her er det meget vigtigt, at kursisterne ikke ser hinandens papirer! Læreren må cirkulere mellem kursisterne og tjekke, at de har forstået opgaven, og at de ikke kigger.

Når kursisterne har løst opgaven, tjekker B-kursisten (som har informationerne), at A-kursisten har udfyldt kalenderen korrekt.

Opgave 24 Holdundersøgelse

Skema til opgave 24 og 25 findes tilkopiering til kursisterne s.51. *Sproghjælpen* skal øves inden opgaven løses. Man kan evt. tage runder, hvor kursisterne spørger hinanden efter tur. Der skal svares med dato inkl. årstal.

Man må snakke med kursisterne om, hvorfor man skal bruge datid her! I grammatikboksen vises *kommer/kom* sammen med *er/var*, som blev præsenteret i forbindelse med tidsudtrykkene i opgave 16. Lav eventuelt flere eksempler sammen med holdet, og skriv verber i nutid/datid på tavlen.

Opgave 25 Holdundersøgelse

Også her skal der arbejdes med indholdet i *sproghjælpen*, inden opgaven udføres.

Opgave 27 Skriv tallene

Alle danskere har et personnummer - også kaldet et CPR-nummer. De 6 første tal i et personnummer fortæller, hvornår man er født. Holger har fx personnummeret 210542-1263, fordi han er født den 21. maj 1942. Og Sanne har personnummeret 061267-8128, fordi hun er født den 6. december 1967.

Opgave 28 Lyt til telefonsamtaler

- 1) Læge
- A Hos læge Lene Møller.
  - B Hej, det er **Anne Jensen**
  - A Hej.
  - B Jeg vil gerne bestille en tid hos Lene Møller.
  - A Ja, hvad er dit personnummer?
  - B Det er **140763 – 8402**.
  - A 140763 – 8402. Ja (, her er du). Hvad siger du til **mandag den 3. november kl. 9?**
  - B Det er okay.
  - A Godt, så siger vi det.
  - B Ja, tak for det.
  - A Selv tak.
  - B Farvel.
  - A Farvel.
- 2) Frisør
- A Superklip, det er Gitte.
  - B Ja hej, det er **Lise Bang**.
  - A Hej.
  - B Jeg vil gerne bestille en tid.
  - A Ja, hvornår skal det være?
  - B Hvad med på fredag. Har du en tid der?
  - A Ja **fredag den 17/4**. Hvad med **kl. 13?**
  - B Det lyder fint.
  - A Okay. Hvad var dit navn igen? Lise?

B Ja, Lise Bang. B, a, n, g.
A Godt. Og dit telefonnummer hvad er det?
B Det er **38 60 14 48**.
A 38 60 14 48. Det er i orden. Vi ses på fredag.
B Ja, det er fint. Hej hej.
A Hej hej.

3) Tandlæge A Hos tandlæge Poulsen, det er Anja.
B Dav, mit navn er **Ulrik Øregård**. Jeg vil gerne have en tid.
A Ja, hvad er dit CPR-nummer?
B Det er **220979 – 3517**.
A 3517. Og hvad var navnet?
B Ulrik Øregård. Ø, r, e, g, å, r, d.
A Tak. Hvornår skal det være?
B Det må gerne være en mandag.
A Ja. Hvad med **mandag den 22. marts**?
B Det lyder fint.
A Kl. **10.30**?
B Ja, det er fint. Tak skal du have.
A Selv tak.
B Hej hej.
A Hej hej.

Opgave 29 Hvor mange hedder...?

Hansen	Det hedder 251.404 mennesker i Danmark.
Nielsen	Det hedder 299.363 mennesker.
Jensen	Det hedder 306.165 mennesker.
Pedersen	Det hedder 188.425 mennesker.
Andersen	Det hedder 173.830 mennesker.
Christensen	Det hedder 134.047 mennesker.

Der skal arbejdes med sproghjælpen inden fremlæggelserne.

Opgave 30 Holdundersøgelse: Statistik om IT

Det er tanken, at der skal arbejdes med de tre spørgsmål inden interviewet, mens sproghjælpen er en hjælp til fremlæggelsen. Det er vigtigt at gøre kursisterne opmærksomme på, at de skal lytte godt under fremlæggelserne for at kunne sætte krydser i skemaet.

Opgave 31 Internetopgave

Denne opgave kræver, som det fremgår, internet. Hvis man ikke har internetadgang, må man springe den over. Opgave 32 er fremlæggelsen af opgave 31.

Opgave 32 Holdundersøgelse

Læs eksemplet i Sproghjælpen, læs nogle store tal sammen og lav evt. en taldiktat med store tal inden kursisterne fremlægger.

Inden fremlæggelsen skal kursisterne have udleveret skemaet s.52 i lærervejledningen og skrevet holdets hjemlande i skemaet. Under fremlæggelsen skriver de så tallene.

Opgave 34 Hvordan laver man hv-spørgsmål?

Når kursisterne har skrevet de hv-ord de kender, kan man skrive alle holdets hv-ord på tavlen.

Opgave 35 Lav hv-spørgsmål

Repetér her subjekt og verbal med skemaet på overhead (s.79)

Grammatikboksen: ordstilling (i spørgsmål)

I grammatikboksen opsummeres ledstillingen i de to typer spørgsmål. Grammatikboksen findes også til kopiering på transparent i lærervejledningen s. 81.

Opgave 38 Quiz om Danmark

Læreren må korrigere quizsvarene når/hvis de har ændret sig (og muligvis selv læse svarene højt).

1. Der bor **5. 368.354** i Danmark.
2. Der er **406** øer i Danmark.
3. København er hovedstaden i Danmark.
4. Der bor cirka **1 million** mennesker i København.
5. Ålborg ligger **i Jylland**.
6. Århus ligger **i Jylland**.
7. Odense ligger **på Fyn**.
8. Danmark er medlem af EU.
9. Danmarks dronning hedder **Margrethe den II**.
10. Danmarks statsminister hedder **Anders Fogh Rasmussen**.
11. Der er **6,1%** indvandrere i Danmark. (Danmarks statistik 2002)
12. Der er **5,8%** arbejdsløse i Danmark. (Beskæftigelsesministeriet 2003)

Opgave 39 Skriv spørgsmål og lyt

Jeg hedder Collins. Jeg kommer fra Nigeria. Jeg taler engelsk og dansk. Jeg er 32 år. Jeg kom til Danmark den 9. august 2001. Jeg er gift med en dansker. Min kone hedder Marianne. Hun er 33 år. Vi bor i Ålborg.

Når alle grupperne har skrevet deres spørgsmål på tavlen, rettes de i fællesskab.

Opgave 40 Skriv de rigtige spørgsmål

Interviewer: "Hvad hedder du?"

Misha: "Jeg hedder Misha."

Interviewer: "Hvor kommer du fra?"

Misha: "Jeg kommer fra Rusland"

Interviewer: "Taler du dansk?"

Misha: "Ja, jeg taler lidt dansk."

Interviewer: "Hvornår kom du til Danmark?"

Misha: "Den 24. oktober 1999."

Interviewer: "Hvor gammel er du?"

Misha: "Jeg er 42 år."

Interviewer: "Hvor bor du?"

Misha: „Jeg bor i Slagelse“

Interviewer: „Hvad er dit telefonnummer“

Misha: „Det er 20 65 19 08“

Test 2

Evaluering og test, se side 22. Test 2 og bedømmelseskemaet findes s. 53-55

Opgave 1

Klokkeslættene er:

1: 17.15	5: 11.10
2: 19.30	6: 15.45
3: 8.50	7: 7.05
4: 23.15	8: 2.30

Et rigtigt svar giver 1 point, dvs. max. 8 point i alt.

Opgave 2

De rigtige datoer er:

1: Den 8/12 1998	5: Den 12/7 1945
2: Den 6/5 2003	6: Den 17/2 2001
3: Den 31/10 1979	7: Den 1/6 1978
4: Den 24/3 1919	8: Den 2/8 1986

Et rigtigt svar giver 1 point, dvs. max. 8 point i alt.

Opgave 3

Et rigtigt svar giver 1 point, dvs. max. 6 point i alt.

Opgave 4

Et rigtigt svar giver 2 point. Hvis „torsdag“ er stavet forkert, giver det 1 point, dvs. max. 2 point i alt.

Opgave 5

Et rigtigt svar giver 1 point, dvs. max. 6 point i alt.

Forslag til supplerende aktiviteter til kapitel 2

1. Klokkenbingo (til repetition af klokken og tidsudtryk)

Findes til kopiering i lærervejledningen s. 68 og 69. Spilles som talbingo/tallotteri, men i grupper på 3-5. Hver gruppe skal have 4 plader og 36 brikker (4 plader klippet i stykker) som læreren har kopieret. En „råber op“, siger hvad klokken er (fx „Den er 20 minutter i 2 om natten“), og de andre siger til, når deres brikker bliver råbt op. De må **ikke** se brikkerne. Den hvis plade først er fyldt, har vundet, og spillet er slut. Derefter kan spillet spilles igen med nye plader og ny opråber.

2. Datobingo (til repetition af datoer – ordenstal og måneder)

Findes s. 70 og 71. Spilles som klokkenbingo. Man kan vælge at sige datoerne kun med ordenstal (fx „Den syvende i syvende“) eller med månederne (fx „Den syvende juli“).

3. Hvor er min partner? (til repetition af ordforråd)

Se s. 72. Læreren kopierer „ordarkene“ og klipper kortene fra hinanden. Der skal være et sæt pr to kursister. Hver kursist får et kort. Ved at gå rundt blandt de andre kursister og sige sit spørgsmål/svar, skal han/hun finde sin partner. Kursisterne må selvfølgelig **ikke** se hinandens kort.

4. Tegn og gæt (til repetition af ordforråd)

Klassen deles i to hold A/B. Læreren har lavet sedler med ord – se eksempler nedenfor – som lægges i en bunke. En fra hold A trækker et kort og tegner „ordet“ på tavlen, mens hold A gætter. De har fx to minutter. Læreren eller det andet hold tager tid. Tegneren må intet sige. Gætter holdet, får de 5 point. Gætter de ikke ordet, får det andet hold lov til at gætte en gang. Gætter de ordet, får de 2 point. Derefter er det hold B's tur, og sådan fortsætter man til sedlerne er brugt.

Eksempler på ord man kan tegne: morgenmad, pizza, et æg, et fjernsyn, en computer, en radio, en telefon, vinter, sommer, efterår, regnvej, solskin, fødselsdag, en frisør, en tandlæge, en bus, en bil, en motorcykel, Danmark, en dronning.

5. Spørgsmålsdomino (til repetition af hv-spørgsmål og ja/nej-spørgsmål)

Findes s. 73. Kursisterne arbejder i par. Til hvert par klipper læreren et ark ud i 18 brikker, som blandes og fordeles mellem de to kursister. Hver brik har to dele: et svar til venstre og et spørgsmål til højre. Den ene kursist lægger nu en brik på bordet. Den anden skal så lægge en brik der passer til enten foran eller bagved (Hvis kursisterne bliver uenige om hvad der passer sammen, må læreren være dommer). Hvis en kursist ikke kan lægge en brik, går turen over til den anden. Spillet slutter, når en kursist har lagt alle sine brikker, eller når ingen af de to kan lægge flere brikker. Den kursist, der er først færdig, eller den der har færrest brikker tilbage, har vundet.

Hvis kursisterne har svært ved at spille spillet mod hinanden, kan de i stedet bare lægge brikkerne, så de kommer til at passe i fællesskab.

Kapitel 3 Familie og bolig

Opgave 1 Hvilke ord om familie kender du?

Når ordene er skrevet på tavlen, kan de evt. kategoriseres i m/k.

Opgave 2 Hvad passer sammen?

Gennemgå eksemplerne i *sproghjælpen* og evt. et par eksempler mere inden kursisterne snakker om billederne to og to. Genitiv-s præsenteres her!

Opgave 3 Lyt: Interview med Hugo

Interviewet findes tilkopiering til kursisterne i lærervejledningen s. 56.

Interviewer: Har du nogen familie, Hugo?

Hugo: familie? Ja, jeg har da en familie. Min far lever stadig. Han hedder Peter. Min mor er død.

Interviewer: Er du gift?

Hugo: Ja med Lise. Det er min kone hende på billedet der.

Interviewer: Hvad med børn? Har du nogen børn?

Hugo: To. Jeg har to børn. En datter og en søn. Else er min datter, og min søn hedder Allan. Allan er den yngste. Han er kun 19 år.

Opgave 4 Hvad passer sammen?

Sproghjælpen her er eksempler på to forskellige måder at lave spørgsmål til billederne på som oplæg til den skriftlige del af opgaven.

I *grammatikboksen* introduceres substantiver i ental/flertal. Man kan lade kursisterne komme med flere eksempler, men ordene i opgave 5 skal de finde flertalsformen af i ordbogen!

Opgave 5 Brug ordbog

Efter at opgave 5 er løst, kan man se på fremstillingen af substantiver i flertal (s.83) på overhead, så kursisterne kan tjekke, at de har skrevet de rigtige former og se nogle flere eksempler.

Opgave 6 Hvad er rigtigt?

Når kursisterne fortæller, hvor de har sat kryds, skal de bruge **ikke**, hvis de har sat kryds i forkert.

Grammatikboksen: possessive pronominer

En samlet oversigt over personlige pronominer og possessive pronominer findes bag i lærervejledningen (s. 84 og 85).

Udtale: Sæt tryk

Her skal kursisterne finde frem til den generelle regel, at der aldrig er tryk på possessive pronominer (undtagen ved modsætningstryk, og det er ikke tilfældet her, så reglen er enkel.)

1. Min 'mand er 'dansker.
2. Min 'søster er 'gift.
3. Mit 'barn går i 'skole.
4. Mine 'børn taler 'urdu
5. Hendes 'far er italiener.
6. Hendes 'mor hedder 'Arda.
7. Hans 'kone taler 'engelsk.
8. Hans 'forældre er 'skilt.

Opgave 9 Skriv spørgsmål

Teksten om Bente findes s.57 til kopiering til kursisterne.

Opgave 10 Lyt og skriv i stamtræet

Kursisterne har sandsynligvis brug for at høre teksten flere gange for at kunne løse opgaven.

Der skal arbejdes med *sproghjælpen* og evt. flere eksempler før kursisterne to og to sammenligner deres stamtræ.

Interviewer: Vil du fortælle mig om din familie?

Charlotte: Ja, det er jo ikke en særlig stor familie jeg har.

Interviewer: Nå, okay. Lever dine bedsteforældre?

Charlotte: Ja, min farmor og min farfar, men de er gamle. Min farmor hedder Karen, og hun er 93. Og min farfar, Eigil, er også 93 år. Min mormor Else og min morfar Simon, de er døde.

Interviewer: Og dine forældre?

Charlotte: Mine forældre bor stadigvæk i Viborg. Jeg kommer fra Viborg. Min mor hedder Kirsten, og min far hedder Sven.

Interviewer: Hvad med søskende. Er du enebarn?

Charlotte: Nej, jeg er ikke enebarn. Jeg har 2 søskende, en storesøster og en lillebror.

Min søster hedder Tina, og min lillebror hedder Peter.

Interviewer: Er du gift?

Charlotte: Ja, jeg er gift med Michael.

Interviewer: Har du børn?

Charlotte: Ja, jeg har et barn, en datter. Hun hedder Maja og er kun 2 år. Jeg vil gerne have flere børn.

Opgave 11 Lav et stamtræ

Kursisterne skal holdes fast på at de under interviewet kun skal skrive stikord og ikke sætninger.

Hvis kursisterne har flere søskende eller børn end der er plads til, må de tegne et stamtræ på et stykke papir.

Opgave 12 Skriv om din familie

Kursisterne kan evt. renskrive deres tekster på computer og læse dem på holdet.

Opgave 13 Interview hinanden

For at det skal blive en øvelse i at udtrykke sig mundtligt, skal kursisterne igen tilskyndes til kun at skrive stikord og ikke sætninger under interviewet. Interviewet er åbent, men det er oplagt at spørge om de forskellige familiemedlemmers navne og alder.

Giv kursisterne et par minutter eller lidt mere til at planlægge den mundtlige fremlæggelse – stadigvæk uden at skrive! Gør opmærksom på at de skal lytte og sætte krydser under fremlæggelsen.

Opgave 14 Holdundersøgelse

Der skal arbejdes med *sproghjælpen* inden kursisterne går rundt og interviewer hinanden. Skemaet til kopiering findes s. 58.

Opgave 16 Internetopgave

Lad evt. kursisterne skrive landene ned på et stykke papir før fremlæggelsen, så de kan nøjes med at skrive tallene, mens de lytter.

Opgave 19 Holdundersøgelse

Sproghjælpen skal korlæses inden opgaven løses. Erfaringsmæssigt ved ikke alle kursister hvordan man udregner procent, så det kan være en god idé at finde på nogle flere eksempler efterfølgende, fx „Hvor mange % af kursisterne på holdet er gift?“ eller „Hvor mange % har børn?“

Opgave 20 Lav dialogen

Dialogen er ikke helt let at lave, så det kan være en god idé at kopiere den og klippe delene ud så man lettere kan prøve sig frem. Lad fx kursisterne arbejde sammen parvis.

Kemal: Hvor bor du?

Bayram: På Amager.

Kemal: Bor du i hus eller i lejlighed?

Bayram: Jeg bor i lejlighed. Det er en lille lejlighed på 4. sal. Hvad med dig?

Kemal: Jeg bor også på Amager. Jeg bor i en 3-værelses lejlighed på Amagerbrogade.

Bayram: Nej, hvor sjovt! Jeg bor også på Amagerbrogade.

Kemal: Hvad nummer bor du i?

Bayram: I nummer 148. Hvad nummer bor du i?

Kemal: Jeg bor i nummer 126 – lige ved siden af Netto.

Bayram: Så må vi ses en aften!

Kemal: Ja! God idé!

Opgave 22 Udfyld en flytteblanket

Teksten kan gives som hjemmearbejde og bruges som diktat den følgende gang.

Udtale: Ordenstal 1 – 6

Ordenstallene fra et til seks bliver her repeteret fordi de skal bruges i adresser, men det er en oplagt lejlighed til også at repetere resten af ordenstallene.

Opgave 23 Dictogloss

Her får kursisterne hjælp til stikordene, så de „blot“ skal udfylde. Sproghjælpen er en hjælp til pararbejdet, hvor kursisterne tjekker deres stikord. Hvis man synes kursisterne har brug for det, kan man evt. sammen mundtligt lave spørgsmål til alle stikordene (fx „fornavn: Hvad hedder hun til fornavn?“, osv.) før kursisterne spørger hinanden to og to. Teksten skrives på baggrund af alle stikordene.

Fatma kommer fra Tyrkiet, men nu bor hun i Danmark. Hun har boet her i 3 år. Fatma er 25 år. Hun er gift med en dansker som hedder Jens Hansen, så nu hedder hun også Hansen til efternavn. De har et barn sammen. Det er en dreng på 1 år. Fatma arbejder ikke, men Jens arbejder som lærer. De bor i en lejlighed i Odense på Fyn. Adressen er Bernstoffsvej nr. 37, 2. sal til højre, 5000 Odense. Deres telefonnummer er 66 11 45 86. Fatma kan godt lide at bo i Danmark.

Opgave 25 Skriv de forkerte ord rigtigt

John kommer fra USA: Han hedder Bush til efternavn. Han er 25 år. Han taler engelsk. Han er gift. Hans kone er dansker. Han har også et barn. Han bor i Næstved. Hans telefonnummer er 22 51 02 25.

Opgave 26 Find fejlene og udfyld en blanket

Oksana Nielsen kommer fra Estland. Oksana er 34 år. Hun er født i 1976. Hun er gift med en dansker, og de har tre børn sammen. Det er en pige på 10 år og to drenge på 7 og 5 år. De bor i et nyt rækkehus i Silkeborg. Huset er 142 m², og der er 5 værelser. Adressen er Bispevangen 33, 8600 Silkeborg. Telefonnummeret er 82 65 53 66.

Opgave 28 Interview hinanden

Når kursisterne skriver deres fire rigtige og to forkerte sætninger på transparent, er det naturligvis vigtigt at de blander dem så der er noget at gætte!

Opgave 31 Infinitiv og nutid

Her trænes systemet +/- r. Alle verberne følger mønsteret.

Opgave 32 Brug ordbog

Denne øvelse skal vise kursisterne hvordan man slår verber op i ordbogen. Vis bagefter grammatikboksen med infinitiv/nutid på overhead. Den findes til kopiering på transparent s. 86.

Opgave 35 Fjern verber

Tekst A og B findes til kopiering til kursisterne s. 59 og 60. I denne opgave er det meget vigtigt at A- og B-kursisterne ikke ser hinandens papirer.

Test 3

Evaluering og test, se side 22. Test og bedømmelseskema findes s. 61-64.

Opgave 1

Ordene er:

1. kone	4. søster
2. forældre	5. bedsteforældre
3. søn	6. søskende

Et korrekt ord giver 1 point, dvs. max. 6 point i alt.

Opgave 2

Et korrekt pronomen giver 1 point, dvs. max 8 point i alt.

Opgave 3

En korrekt sætning giver 1 point, dvs. max. 6 point i alt.

Opgave 4

De korrekte spørgsmål er:

1. Er det Egons søn?
2. Er du gift?
3. Har du børn?
4. Hvor mange søskende har du?
5. Bor du i hus?
6. Hvad er din adresse?/ Hvor bor du?

Et korrekt spørgsmål giver 1 point, dvs. max. 6 point i alt.

Opgave 5

Navn, adresse, postnummer og by giver 1 point pr. korrekt information, mens telefonnummer og fødselsår giver 1/2 point pr. korrekt information, dvs. max 4 point ialt.

Forslag til supplerende aktiviteter til kapitel 3

1. Verbumdomino

Findes s. 74. Kursisterne arbejder i par. Til hvert par klipper læreren et ark ud i 18 brikker som blandes og fordeles mellem de to kursister. Hver brik har to dele: en begyndelse af en sætning til højre og en slutning til venstre. Den ene kursist lægger nu en brik på bordet. Den anden skal så lægge en brik, der passer til enten foran eller bagved (Hvis kursisterne bliver uenige om, hvad der passer sammen, må læreren være dommer). Hvis en kursist ikke kan lægge en brik, går turen over til den anden. Spillet slutter, når en kursist har lagt alle sine brikker, eller når ingen af de to kan lægge flere brikker. Den kursist, der er først færdig, eller den, der har færrest brikker tilbage, har vundet.

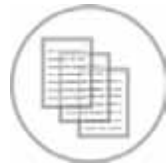
Hvis kursisterne synes det er svært at spille med hinanden, kan de istedet lægge brikkerne i rækkefølge i fællesskab.

2. 4 af én slags

Findes s. 75. Kopiarket kopieres (der skal være 4 ordkort pr. kursist). Ordkortene blandes og deles ud. Kursisterne skal nu gå rundt og forsøge at samle et sæt: 4 ord der passer sammen. De skal bytte med hinanden for at få kort der passer sammen, og de må kun bytte lige over, dvs. de giver ét kort og får ét, så de har 4 kort. De må **ikke** se hinandens kort. Når en kursist har samlet et sæt, må læreren tjekke om resultatet er korrekt. Hvis det ikke er korrekt, må han/hun prøve igen. Til sidst finder kursisterne passende overskrifter til de enkelte sæt.

3. Hvor er min partner?

Læreren kopierer „ordarkene“ og klipper kortene fra hinanden. Der skal være et sæt pr. to kursister. Hver kursist får et kort. Ved at gå rundt blandt de andre kursister og sige sin sproghandling, skal hver kursist finde sin partner. Kursisterne må selvfølgelig **ikke** se hinandens kort. Kopiarket findes s. 76.

Kopiark til kursisterne

KAPITEL 1 OPGAVE 14

Navn	Alder

Alder i gennemsnit: _____

Hold: _____

Navn	Telefonnummer

KAPITEL 1 TEST 1

Opgave 1 **Hvilke lande er det?**

- Lyt og skriv bogstaverne.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

- Skriv de 6 lande alfabetisk.

Opgave 2 **Taldiktat**

- Lyt og skriv tallene.

Opgave 3 **Skriv sætningerne. Husk de store bogstaver.**

1. yan li taler kinesisk.

---

2. sara kommer fra australien.

KAPITEL 1 **TEST 1**

3. hun er dansker.

---

4 . jeg hedder ahmed.

---

5. de kommer fra spanien.

Opgave 4 **Hvad passer sammen?**

- Streg det forkerte ord ud.
1. urdu - arabisk - Tyrkiet - engelsk
  2. Somalia - dansker - chilener - kineser
  3. Japan - Algeriet - Mexico - thailænder
  4. London - Danmark - Paris - Bagdad

Opgave 5 **Hvad passer sammen? Tegn streger.**

1. Hvor kommer I fra?	Hun kommer fra Afghanistan.
2. Hvor kommer du fra?	Vi taler spansk.
3. Hvor kommer hun fra?	Vi kommer fra Indien.
4. Hvad taler de?	Han taler japansk.
5. Hvad taler han?	De taler hollandsk.
6. Hvad taler I?	Jeg kommer fra Østrig.

Navn _____		
Dato _____		
Opgave 1	6 x 1 point 2 point	
Opgave 2	14 x 1/2 point	
Opgave 3	5 x 1 point	
Opgave 4	4 x 1 point	
Opgave 5	6 x 1 point	
Opgave 1-5	Maksimum point i alt: 30 point	

KAPITEL 2 OPGAVE 4

A

1

5

2

6

3

7

4

8

KAPITEL 2 OPGAVE 4

B

1

5

2

6

3

7

4

8

KAPITEL 2 OPGAVER 23

A

Juni	Juli
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19
20	20
21	21
22	22
23	23
24	24
25	25
26	26
27	27
28	28
29	29
30	30
	31

B

- Fortæl A hvad han/hun skal huske:

Du skal til lægen den 3. november klokken 8.45.

Du skal til frisøren den 17. december klokken 15.30.

Du skal til Alis fødselsdag den 21. november klokken 13.

Du skal til Kamillas fødselsdag den 11. december klokken 19.

Du skal hjem til Ahmed den 4. december klokken 17.30.

KAPITEL 2 OPGAVER 23

A

November	December
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19
20	20
21	21
22	22
23	23
24	24
25	25
26	26
27	27
28	28
29	29
30	30
	31

B

- Fortæl A hvad han/hun skal huske:

Du skal til fødselsdag hos Jing den 18. juni klokken 18.30.

Du skal hjem til Bettina den 10. juli klokken 15.30.

Du skal til tandlægen den 21. juni klokken 10.15.

Du skal til frisøren den 6. juli klokken 14.45.

Du skal til Filip's fødselsdag den 31. juli klokken 16.

KAPITEL 2 OPGAVE 24 OG 25

Navn	Ankomst til Danmark	Fødselsdato

KAPITEL 2 OPGAVE 32

Land	Befolkningstal

KAPITEL 2 TEST 2

Opgave 1 **Klokkendiktat**

- Lyt og skriv hvad klokken er. Skriv digitale tal fx 15.15.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

Opgave 2 **Datodiktat**

- Lyt og skriv datoer. Skriv fx d. 2/11 1965

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

Opgave 3 **Hvad passer sammen?**

- Streg det forkerte ord ud.
1. fransk – dansk – Norge – urdu
  2. Anna – Jens – Mette – Kirsten
  3. februar – mandag – juli – december
  4. Tyrkiet – Danmark – Thailand – København
  5. Peter – Jensen – Hansen – Petersen
  6. tirsdag – onsdag – fredag – maj

KAPITEL 2 TEST 2

Opgave 4 **Hvad mangler?**

mandag   tirsdag   onsdag   fredag   lørdag   søndag

Skriv: _____

Opgave 5 **Lav spørgsmål**

Lav spørgsmål der passer til svarene.

1. _____ Ja, han hedder Elton.
2. _____ Den er halv ti.
3. _____ Jeg er 22 år.
4. _____ Nej, hun kommer fra USA.
5. _____ De bor i Kolding.
6. _____ Nej, jeg taler kun arabisk.

Navn _____		
Dato _____		
Opgave 1	8 x 1 point	
Opgave 2	8 x 1 point	
Opgave 3	6 x 1 point	
Opgave 4	2 point	
Opgave 5	6 x 1 point	
Opgave 1-5	Maksimum point i alt: 30 point	

KAPITEL 3 OPGAVE 3

Interviewer: Har du nogen _____, Hugo?

Hugo: _____? Ja, jeg har da en _____.

Min _____ lever stadig. Han hedder Peter.

Min _____ er død.

Interviewer: Er du gift?

Hugo: Ja, med Lise. Det er min _____. Det er hende på billedet der.

Interviewer: Hmm. Hvad med _____? Har du nogen _____?

Hugo: To. Jeg har to _____. En _____ og en _____. Else er min _____ og min _____ hedder Allan. Allan er den yngste. Han er kun 19 år.

KAPITEL 3 **OPGAVE 9**

Bente og hendes familie

Jeg hedder Bente og er 31 år. Jeg er gift. Min mand hedder Sven, og han er også 31 år. Jeg har 2 børn, en søn på 5 år og en datter på 2 år. Min søn hedder Emil, og min datter hedder Olivia. Emil går i børnehave, og Olivia går i vuggestue. Vi bor i en stor lejlighed på 130 m². Den ligger i Tåstrup.

KAPITEL 3 OPGAVE 14

Navn	Antal børn	Antal søskende

KAPITEL 3 **OPGAVE 35**

Tekst A

Simon kommer fra England. Han er 44 år. Han bor i Danmark med sin familie. Hans kone hedder Jackie. Simon og Jackie har 2 børn. De går i skole. Børnene taler dansk i skolen, men familien taler engelsk sammen.

KAPITEL 3 **OPGAVE 35**

Tekst B

Line står op klokken 6.30 om morgenen. Hun går i bad, spiser morgenmad med sin mand og går på arbejde. Hun køber ind om eftermiddagen, og så laver hun mad. Om aftenen ser hun fjernsyn og skriver på computer.

KAPITEL 3 TEST 3

Opgave 1 Find ordet

1. Min mor er min fars ___ ___ ___
2. Min mor og far er mine ___ ___ ___ ___ ___
3. Min bror er min mors ___ ___ ___
4. Min fars datter er min ___ ___ ___ ___ ___
5. Min mors forældre er mine ___ ___ ___ ___ ___
6. Mine forældres børn er mine ___ ___ ___ ___ ___

Opgave 2 Skriv pronominerne i teksten

- Indsæt hun / han / de / hendes.

Lin hedder Zhi til efternavn. _____ kommer fra Kina. _____ bor i Valby i København. _____ adresse er Vigerslev Allé 49, og _____ telefonnummer er 36 41 52 07.

Lin er 26 år gammel. _____ er gift med en kineser. _____ mand hedder Hu Ju. _____ er 30 år gammel. _____ taler kinesisk sammen.

Opgave 3 Skriv sætningerne

1. Halit / hedder / han / . /

---

2. Korkmaz / til / han / efternavn / hedder / . /

---

3. fra / kommer / Tyrkiet / han / . /

KAPITEL 3 TEST 3

4. Nørrebro / bor / han / på / . /

---

5. er / Ellersgade / adresse / 12 / hans / . /

---

6. han / dansker / med / er / en / gift / . /

Opgave 4 **Skriv spørgsmål**

1. _____? Ja, det er Egons søn.

2. _____? Nej, men jeg har en kæreste.

3. _____? Ja, jeg har 4 børn.

4. _____? Jeg har 2 søskende.

5. _____? Nej, jeg bor i lejlighed.

6. _____? Islevhusvej 35, 4. t.v.

KAPITEL 3 TEST 3

Opgave 5 Udfyld en blanket

- Du vil gerne have 2 nye numre af bolig magasinet og en morgenkåbe for 39,75 kroner.

Udfyld kuponen med dit navn, din adresse, dit telefonnummer og dit fødselsår.

Få 2 nye numre af bolig magasinet og en lækker morgenkåbe for kun 39,75 kr.

Ja tak, jeg vil gerne tage imod velkomst-tilbudet og få 2 nye numre af bolig magasinet + badekåbe for kun 39,75 kr. Tilbudet gælder, så længe lager haves.

Du sparer 375 kr.	
2 numre af bolig magasinet	65,50 kr.
Badekåbe	329,25 kr.
Normalpris	414,75 kr.
- introduktionsrabat	375,00 kr.
Din specialpris	39,75 kr.

Excl. porto/ekspeditionsgebyr på 29,75kr.

Udfyld kuponen, og send idag - porto er betalt!

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr. og by: _____

Tlf.: _____ Fødselsår: _____

Når min bestilling er modtaget, får jeg første nummer af bolig magasinet. Når jeg har modtaget det, får jeg efter ca. 14 dage endnu et nummer af bolig magasinet. Efter velkomsthæftets levering modtager jeg automatisk bolig magasinet til kun 39,75 kr. for 2 numre. Jeg kan vælge når som helst at stoppe mit abonnementsabonnement. Gælder ikke Grønland. Tilbudet gælder kun nye abonnenter.

POST
Sendes ufranket
Modtageren betaler porto.

bolig
Forlaget Benjamin ApS
Finsensvej 6d
+++ 8097 +++
2000 Frederiksberg

Navn _____		
Dato _____		
Opgave 1	6 x 1 point	
Opgave 2	8 x 1 point	
Opgave 3	6 x 1 point	
Opgave 4	6 x 1 point	
Opgave 5	4 point	
Opgave 1-5	Maksimum point i alt: 30 point	

Navn: Land: Alder: 34 år	Navn: Land: Ghana Alder:	Navn: Zlavka Land: Alder:
Navn: Land: Israel Alder:	Navn: Jack Land: Alder:	Navn: Land: Alder: 40 år

Navn: Land: Alder: 49 år	Navn: Soraya Land: Alder:	Navn: Land: Sverige Alder:
Navn: Ümit Land: Alder:	Navn: Land: Marokko Alder:	Navn: Land: Alder: 38 år

Navn: Huiming Land: Alder:	Navn: Land: Alder: 65 år	Navn: Land: Somalia Alder:
Navn: Land: Kenya Alder:	Navn: Wanphen Land: Alder:	Navn: Land: Alder: 23 år

Navn: Land: Alder: 31 år	Navn: Land: Indien Alder:	Navn: Ali Land: Alder:
Navn: Land: Rusland Alder:	Navn: Fidahije Land: Alder:	Navn: Land: Alder: 82 år

Navn: Tina Land: Danmark Alder: 34 år	Navn: Zlavka Land: Bosnien Alder: 57 år	Navn: George Land: Ghana Alder: 19 år	Navn: Ina Land: Tyskland Alder: 40 år
Navn: Samuel Land: Israel Alder: 26 år	Navn: Jack Land: USA Alder: 36 år	Navn: Huiming Land: Kina Alder: 44 år	Navn: Carlos Land: Mexico Alder: 65 år
Navn: Halima Land: Somalia Alder: 29 år	Navn: Joe Land: Kenya Alder: 52 år	Navn: Wanphen Land: Thailand Alder: 31 år	Navn: Alice Land: England Alder: 23 år
Navn: Fernando Land: Ecuador Alder: 49 år	Navn: Soraya Land: Irak Alder: 73 år	Navn: Göran Land: Sverige Alder: 46 år	Navn: Ümit Land: Tyrkiet Alder: 28 år
Navn: Hafida Land: Marokko Alder: 42 år	Navn: Anteneh Land: Etiopien Alder: 38 år	Navn: Mohammed Land: Afghanistan Alder: 31 år	Navn: Manjit Land: Indien Alder: 47 år
Navn: Ali Land: Saudi-Arabien Alder: 59 år	Navn: Irina Land: Rusland Alder: 21 år	Navn: Fidahije Land: Makedonien Alder: 33 år	Navn: Fabio Land: Italien Alder: 82 år

KLOKKENBINGO

4.30	7.40	11.50
12.05	20.00	18.45
17.10	23.10	9.05

11.20	3.40	13.45
3.10	19.15	14.15
24.00	21.20	23.55

KLOKKENBINGO

0.55	1.45	23.50
8.00	15.15	5.10
18.40	22.40	15.20

2.05	7.15	22.30
16.30	4.20	12.00
6.45	11.45	20.55

DATOBINGO

Den 6/4	Den 31/9	Den 10/11
Den 24/12	Den 14/7	Den 16/8
Den 13/6	Den 3/5	Den 27/2

Den 21/12	Den 18/4	Den 30/7
Den 9/10	Den 25/1	Den 2/11
Den 19/3	Den 5/6	Den 12/8

DATOBINGO

Den 6/7	Den 23/5	Den 1/10
Den 17/9	Den 2/2	Den 8/12
Den 15/3	Den 21/4	Den 30/6

Den 1/2	Den 16/10	Den 25/7
Den 19/4	Den 31/8	Den 11/12
Den 9/5	Den 28/9	Den 17/6

HVOR ER MIN PARTNER?

Hvad er klokken?	Den er otte.
Hvornår er du født?	Den 7/5 1969.
Hvor gammel er Jan?	Han er 24 år.
Hvad er dit telefonnummer?	Det er 20 28 33 65.
Hvad er dit personnummer?	Det er 200678-3418.
Hvornår går du i seng?	Klokken 23.30.
Hvornår står du op?	Klokken 6.30.

SPØRGSMÅLSDOMINO

Jeg er 21 år.	Hvad hedder du?	Jeg hedder Sanne.	Hvor kommer du fra?
Jeg kommer fra Ghana.	Taler du urdu?	Nej, jeg taler somalisk.	Hvornår har du fødselsdag?
Den 10. april.	Har du fødselsdag om efteråret?	Nej, jeg har fødselsdag om sommeren.	Står du op klokken 6 om morgenen?
Nej, jeg står op klokken 7.	Hvad dag er det idag?	Det er tirsdag.	Hedder han Ole?
Nej, han hedder Sven.	Hvornår står du op om morgenen?	Jeg står op kl. 6.30.	Hvor kommer Lotte og Anders fra?
De kommer fra Bornholm.	Hvor gammel er Lisa?	Hun er 32 år.	Hvad er klokken?
Den er 14.45.	Er du italiener?	Ja, jeg er italiener.	Er du 30 år?
Ja, jeg er 30 år.	Taler George tysk?	Nej, han taler engelsk.	Hvad hedder han?
Han hedder Lasse.	Er Pedro italiener?	Nej, han er spanier.	Hvor gammel er du?

VERBUMDOMINO

5900 Rudkøbing	Sanne spiser altid	morgenmad med familien.	Raheela er
pakistaner.	Karls far hedder	Lars.	Mit telefonnummer er
75 66 24 25	Bobby og Sally taler	engelsk.	Nozha kommer fra
Marokko.	Familien Nielsen flytter	til København.	Nina bor
i en lejlighed i Nyborg.	Niels er født	i 1972.	Johnny har
en kæreste.	Rasmus og Lisa køber	ind om lørdagen.	Min adresse er
Smyrnavej 23, 8000 Aalborg	Anna er gift	med en itakiener.	Søren og Mettes børn går
i skole.	Molly skriver	på computer.	Familien Hack ser
fjernsyn.	Peter står op	klokken 7 om morgenen.	Mit postnummer er

4 AF EN SLAGS

januar	april	august	december
bil	bus	taxi	motorcykel
salat	pizza	tomat	æg
sommer	forår	efterår	vinter
dansker	tysker	græker	somalier
spansk	norsk	hollandsk	engelsk
Portugal	Ægypten	Etiopien	Sydafrika
mormor	søster	bror	onkel
første	anden	femte	sjette
hus	lejlighed	rækkehus	kollegium
tirsdag	onsdag	lørdag	søndag
i søndags	i forgårs	i formiddags	i aftes
København	Odense	Århus	Ålborg
på søndag	på mandag	i morgen	i overmorgen

HVOR ER MIN PARTNER?

Hvordan går det?	Godt
Tak for hjælpen	Det var så lidt
Undskyld	Det gør ikke noget
Må jeg låne din ordbog?	Ja, selvfølgelig
Tak for mad	Velbekomme
God weekend	I lige måde
Værsgo	Tak

Kopiark til overhead

		Fortungevokaler		Bagtungevokaler	
		Ikke rundede	Rundede	Ikke rundede	Rundede
Meget åben ↕ Lidt åben	[i] (is)				[u] (hus)
	[e] (te)				[o] (olie)
	[æ] (æg)				[å] (å)
	[a] (abe)				[ɔ] (kop)
	[ɑ] (arm)				

GRAMMATIK: SVA-ordstilling

På dansk har vi **SVA-ordstilling**:

Subjekt (S) + verbum (V) + adverbium (A)

Fx: Jeg _S går _V ikke _A på et sprogcenter.

Jeg _S taler _V ikke _A engelsk.

Min lærer _S kommer _V ikke _A fra Tyrkiet.

GRAMMATIK: Ordstilling i spørgsmål	
Hv-spørgsmål Hv-ord + verbum (V) + subjekt (S)... ?	Ja/nej-spørgsmål Verbum (V) + subjekt (S) ....?
Hvad hedder du? V S	Hedder du Peter? V S
Hvor kommer du fra? V S	Kommer du fra Pakistan? V S
Hvad taler du? V S	Taler du engelsk? V S

KAPITEL 1 OPGAVER 14

GRAMMATIK: Tidsudtryk		
Datid i (+ -s)	Fremtid i (på)	Generelt om (i) + -en)
i går	i dag	om morgenen
i forgårs	i eftermiddag	om formiddagen
i morges	i aften	om aftenen
i formiddags	i morgen	om natten
i eftermiddags	i morgen tidlig	
i aftes	i morgen formiddag	
	i morgen eftermiddag	
i går morges	i morgen aften	
i går formiddags	i overmorgen	
i går eftermiddags		
i går aftes		
i søndags/ i mandags...	på søndag/på mandag	om søndagen
i weekenden	i weekenden	i weekenden

KAPITEL 1 OPGAVER 14

GRAMMATIK: Substantiver	
Ental (en / et)	Flertal (2, 3, 4...)
Regelmæssige substantiver et land en dag en måned en tante	Regelmæssige substantiver (+e/+er) 2 lande 2 dage 2 måneder 2 tanter
Uregelmæssige substantiver et barn en mand en datter en mor en far en bror en fætter en søster	Uregelmæssige substantiver 2 børn 2 mænd 2 døtre 2 mødre 2 fædre 2 brødre 2 fætre 2 søstre

GRAMMATIK: Pronominer	
Personlige pronominer	Possessive pronominer
Jeg har en søn. Du har en computer. Han er gift. Hun er gift.	Min søn hedder Alan. Din computer er god. Hans kone kommer fra Island. Hendes mand er tysker.
Vi har et barn. I er fra Gambia. De kommer fra Belgien.	Vores barn er 8 år. Jeres land ligger i Afrika. Deres land ligger i Europa.

KAPITEL 1 OPGAVER 14

GRAMMATIK: Possessive pronominer		Flertal
Ental		
en søn	et barn	
min søn	mit barn	mine børn
din søn	dit barn	dine børn
hans søn	hans barn	hans børn
hendes søn	hendes barn	hendes børn
vores søn	vores barn	vores børn
jeres søn	jeres barn	jeres børn
deres søn	deres barn	deres børn

GRAMMATIK: Verber	
Infinitiv (nutid ÷ r)	Nutid (infinitiv + r)
Infinitiv finder man, når man slår et verbum op i ordbogen	Nutid bruger man om nutid og fremtid
flytte	flytter
bo	bor
lave	laver
få	får
gå	går
hedde	hedder
komme	kommer
købe	køber
se	ser
skrive	skriver
spise	spiser
stå	står
tale	taler
vaske	vasker
Uregelmæssige verber	
være	er
have	har
kunne	kan
skulle	skal
ville	vil